

مرقوسون روایت الہدیٰ انجیل

عسائین تعمئدی

۹ او گونلرده، عئسا جلئل وئلايتئن ناصئرہ شهرئندن گلئب، اوردون چاييندا يحيادان تعمئد آلدی. ۱۰ عئسا سودان چيخان واخت، گؤيون آچيلديغيني و روحون گؤيرچئن شگلئنده اونون اوستونه اندئيئي گؤردی. ۱۱ و گؤيدن بئر سس گلئب ددی: «سن منئم عزئر اوغلومسان، سندن چوخ راضي يام.»

عسائين ائمتاحان اولونماسی

۱۲ اله او آندا تارينين روجی عئسانی چؤلہ آپاردی، ۱۳ و او، قيرخ گون اوردا قالیب شيطان طرفئندن ائمتاحان اولونوردی. عئسا اوردا وحشی حيوانلار ائنان قاليردی و ملکر ده اونا خئدمت اله يئرئئر.

عسائين جلئلده خئدمتئن باشلانماسی

۱۴ يحيانين توتولماسيندان سورا، عئسا جلئل وئلايتئنه گلدی. او تارينين خوش خبرئي اعلان اله يئب ديردی: ۱۵ «واخت تامام اولور. تارينين پادشاهليغي سئرہ ياخينلاشيب. تۆوبه اله يئن و خوش خبره ائنانين.»

عسائين ائلك شاگئردلری

۱۶ عئسا جلئل گؤلونون قيراغيندان کچن واخت، شمعون و قارداشی آندرياسی گؤردی

تعمئد ورن يحيی

۱ تارينين اوغلی عئسا مسئحن خوش خبرئن باشلانماسی.

۲ إشعيا پيغمبرئن کئتابيندا يازيليب:

«ائندی، سنئن قاباغيندا اؤز الجئمی گؤندرئرم.

او سندن قاباق سنئن يولونی حاضرلایاجاق.

۳ بئر آدم چؤلده جار چکئر: رئين يولونی حاضرلایين.

اونون يوللاريني دوز اله يئن.»

۴ بله ده يحيی ظوهور اله دی و چؤلده

ائئسانلاری تعمئد ورنب، گوناھلارين

باغيشلانماسی اوچون تۆوبه تعمئدئي

اعلان اله يئردي. ۵ بوتون يهودئيہ وئلايتئنده

باشايانلار و اورشلئم خالقی، اونون يانينا

گدئرئئر و اؤز گوناھلارينا اعتئراف اله يئب،

اوردون چاييندا يحيانين ائندن تعمئد قوسلی

آليرديلار. ۶ يحيی دوه توکوندن پالتار گيئردي

و درئدن بلئنه قايبش باغلايردي و چکئرئگه و

چؤل بالی يئردي. ۷ او اعلان اله يئب ديردي:

«مندن سورا او کی مندن قودرتلی دئر گلئر،

من آيئلئب اونون باشماغينين باغيني دا

آچماغا لايئق ديئلم. ۸ من سئزی سو ائئن

تعمئد وردئم، آما او سئزی موقدس روح ائنان

تعمئد وره جک.»

۲۸ و چوخ چکمه دی کی، عئسانین شؤهرتی جلیل وئلائیئتئن بوتون یرلرنده یاییلدی.

عئسا چوخ آداملاری شفا ورئر

۲۹ عئسا عبادتگاهدان چیخیب، یعقوب و یوحنا ائن، شمعون و آندریاسین اؤنه گتدی. ۳۰ شمعونون قایناناسی قیزدیرما ائچئنده دؤشکده ائدی. اونون حالیندان آئن عئسانی خبردار اله دئلر. ۳۱ عئسا آروادین باشی اوستونه گتدی و اونون ائندن توتوب آیاغا قالخیزدی. آروادین قیزدیرماسی کستلدی و اولارا خئدمت اله مهیه باشلادی.

۳۲ آخشام، گون باتان واخت، بوتون ناخوشلار و ائبلئس روحلار توتولموش ائسانلاری اونون یانینا گئردئلر. ۳۳ شهرئن بوتون خالق قاپی یا بیغیلمیشدی. ۳۴ عئسا جوربه جور ناخوشلوقلار دوچار اولموش بئر چوخ ائسانی شفا وردی و بئر چوخ ائبلئس روحلاری قووددی. آما ائبلئس روحلارین دانیشماغینا ائجازه ورمه دی، چونکی اونو تانی ییردیلار.

عئسانین خلوته دوغاسی

۳۵ سحر، گون چیخمامیش عئسا قالخدی و اودن چیخیب ساکت بئر یره گتدی و اوردا دوعا اله یئردی. ۳۶ شمعون و اونون اولانلار، اونو آختارماغا چیخدیلار. ۳۷ اولار اونو تاپیب ددئلر: «هامی سنی آختاریر.» ۳۸ عئسا اولارا ددی: «گئن آیری یرلره، بو یاخین کندلره ده گدک، اله کی اورالاردا دا تعلئم وئرئم. چونکی من بونون اوچون گلمئشم.» ۳۹ پس

کی، گؤله تور آتیردیلار، چونکی اولار بالیق توتان. ائدئلر ۱۷ اولارا ددی: «منئم دالیمجا گئن. من سئزی ائسان اووچوسی الهرم.» ۱۸ اولار دا او آندا تورلارینی بوراخیب، اونون دالسیجا گئدئلر. ۱۹ عئسا اوردان بئر آز قاباقا گدئب زیدی اوغوللاری یعقوب و قارداشی یوحنا گؤردی. اولار قایقدا تورلارینی تعمئر اله یئردئلر. ۲۰ عئسا اله او ساعاتدا اولاری دعوت اله دی. اولار دا آتالاری زیدی ائشچئلر ائن قایقدا قویوب، اونون دالسیجا گئدئلر.

دلی بئر کئشئنئن شفاسی

۲۱ اولار کفرناحوما گدئلر. یهودئلرن موقدس شنبه گونی یتئشئنده، عئسا یهودئلرن عبادتگاهینا گئرئب تعلئم ورمهیه باشلادی. ۲۲ خالق اونون تعلئمئندن مات قالمیشدی، چونکی اولار تئورات موعئلملری کئمی یوخ، قودرت ائن تعلئم ورئردی. ۲۳ عبادتگاه دا بئر کئشی وار ائدی کی خبئث بئر روح اونو اسئر اله مئشدی. او آدام باغیرا-باغیرا ددی: ۲۴ «ای ناصئرله عئسا، بئر ائن نه ائشن وار؟ بئزی هلاک اله مک اوچون گئنسن؟ سنن کئم اولدوغونی بئلئم؛ سن تارینین موقدسی سن!» ۲۵ آما عئسا اونا آجیقلائیپ ددی: «ساکئت اول، بو آدامان چیخ!» ۲۶ او واخت خبئث روح، آدامی شئدت ائن آسدئردی و اوجا سس ائن چیغیریب اوندان ائشیه چیخدی. ۲۷ هامی تعجبئدن مات قالمیشدی و بئرئلرئندن سوروشوردولار: «بو نه دئر؟! قودرتلی تزه بئر تعلئم! خبئث روحلار بله امر اله یئرلر، و اولار اوندان اطاعت اله یئرلر.»

اوچون ده عئسانین اولدوغی اؤئن دامینی سؤکوب یاردیلار و ائفلئج آدمی پری ائنن آشاغی ائندئردنلر. ^۵ عئسا اولارین ائمانینی گؤرنده ائفلئجه ددی: «اوغول، گوناھلارین باغیشلانندی.» ^۶ آما تئورات موعئلملرئندن بئر نجهسی اوردا اوتوروب اؤزلری ائنن بله فئکئرلشئردنلر: ^۷ «بو آدم نه اوچون بله کوفر دانیشیر؟ واحد تاریدان باشقا کئم گوناھلاری باغیشلایا بئلر؟» ^۸ عئسا آن روحوندا اولارین اؤز آرالاریندا نه فئکئر اله دئکئرئی بئلئب، اولارا ددی: «نه اوچون اوزکئرئده بله فئکئرلر اله یئرئسز؟ ^۹ هانسینین دمه یی بو ائفلئجه داها آساندیر؟ "سنن گوناھلارین باغیشلانندی" دمک؟ یوخسا "قالخ، پرنئی گؤتور گت" دمک؟ ^{۱۰} آما اونا گؤره کی، بئله سئر ائسان اوغلونون، پر اوزونده گوناھلاری باغیشلاماغا قودرتی وار...» او ائفلئجه ددی: ^{۱۱} «سنه دیرم، قالخ، پرنئی گؤتور و اوه گت!» ^{۱۲} او آندا ائفلئج قالخیب پرنئی گؤتوردی و هامینین گؤزی قاباغیندا چیخیب گتدی. هامی حیرتده قالیب، تاریا حمد ائله-ائله دیرئدلر: «بله بئر شی اصلا گؤرمه مئشدئک.»

لاؤنئن چاغیریلماسی

^{۱۳} عئسا گئنه دهنزن قیراغینا گتدی. بوتون خالق اونون یانینا گلئردی و او اولارا تعلئم ورئردی. ^{۱۴} یولدان کچنده آلفاعوس اوغلی لاؤنئی گوردی کی، باجخانا دکه سئنده اوتورموشدی. اونا ددی: «دالیمجا گل.» لاوی ده آیاغا قالخیب اونون دالیسیجا گتدی. ^{۱۵} عئسا لاؤنئن اؤئنده سوفره باشیندا اوتورموشدی. بئر چوخ باج ییغانلار و گوناھکارلار دا عئسا و شاگئردلری ائنن

جلئل وئلایتئنن بوتون یرلرئنده گزئردی و اولارین عئبادتگاهلاریندا تعلئم ورئب، ائبلئس روحلاری قوووردی.

جوداملی بئر آدمین شفاسی

^{۱۶} جوداملی بئر آدم عئسانین یانینا گلدی و اونون قاباغیندا دئر چؤکوب یالوار-یالوارا ددی: «اگر ائستیه سن، منی شفا وره بئلسن.» ^{۱۷} عئسانین او آدمدا اورهی یانندی، آئنن اوزاندی و اونون اوستونه قویوب ددی: «ائسته یئر، شفا تاپ.» ^{۱۸} او آندا جودام بو آدمی ترک اله دی و او، بو مرضدن شفا تاپدی. ^{۱۹} عئسا اونا جئدی تاپشیریپ، آنن اونی مورخص اله دی و اونا ددی: ^{۲۰} «باخ! هج کئمه بئر سؤز دمه، گت اؤزونی معبدئن کاهئنئنه گؤرسد و شفا تاپدیغین اوچون موسا پیغمبرئن امر اله دئکئرئی تقدئم اله کی، اولارا شهادت اولسون.» ^{۲۱} آما او آدم چیخیب، چوخ شیلر جار چکدی و اولوب-کچنلری هر یرده یایدی. اله کی، عئسا آرتیق هج بئر شهره آشکارا گئره بئلهمه یئب، شهردن اشئکده، چؤلده قالیردی. آنجاق خالق هر طرفدن اونون یانینا گلئردلر.

بئر ائفلئجنن شفاسی

^{۲۲} بئر نجه گوندن سورا، عئسا گئنه کفرناحوم شهرئنه گلدی و اونون اوده اولماسینین خبری یاییلدی ^{۲۳} و او قدر چوخ آدم اورایا ییغیلدی کی، قاپی آغزیندا دا بله پر قالمادی و عئسا اولار ائنان تارینین کلامیندان دانیشیردی. ^{۲۴} بو آرادا بئر عئده، ائفلئج آدمی دؤرد نفرئن وسئلہسی ائنن داشییب اونون یانینا گئئردلر. ^{۲۵} آما جاماعاتین چوخلوغونا گؤره اونا یاخینلاشا بئلهمه دئلر. اونون

موقدس شنبه حاقيندا

٢٣ بئر گون عئسا موقدس شنبه گونونده شاگتردلي ائن اڪئلر آراسيندان كچردي. كچنده شاگتردلي سونبولري درميه باشلاديلار. ٢٤ فرسئلر اونا ددئلر: «نه اوچون شاگترلرن او ائشي گورورلر كي اونون گورمهي شنبه گونونده جائز ديئل؟» ٢٥ عئسا اولارا جاواب ورئب ددي: «مگر هچ اوخوماييسيز كي، داوود پادشاه و اونون اولانلار، محتاج و آج قالن زامن نه اله دئلر؟ ٢٦ نه داوود، باش كاهن آبياتارين زامانيندا تارينين اوئنه گتردي، تاريا تقدّم اولونموش چورهي يدي و اوزي ائن اولانلارا دا وردی؟! او چورهي كي، اونون يمه ي، معبد كاهنلرنندن باشقا هچ كسه جائز ديئل.» ٢٧ و عئسا اولارا ددي: «ائسان موقدس شنبه گوني اوچون يوخ، موقدس شنبه گوني ائسان اوچون اولوب. ٢٨ بونا گوره ائسان اوغلي شنبه گونونون ده صاحبي دئر.»

علئل بئر آدامين شفاسي

٣ عئسا گئنه عبادتگاها گتردي. اوردا آلي قوروموش بئر آدام وار ائدي. ٢ اولار عئساني دئقت ائن گوز آلتينا آلميشديلار كي، شنبه گونونده او كئشييه شفا ورسن و بونون اوچون اونا بؤهتان وورسونلار. ٣ عئسا آلي قوروموش آداما ددي: «بوردا دور.» ٤ و اولارا ددي: «شنبه گونونده نه الهمك جائز دئر؛ ياخشيليق الهمك، يوخسا يامانليق الهمك؟ جان قورتارماق، يوخسا جان آلماق؟» اولار ساكت دوروموشدولار. ٥ عئسا اطرافيندا اولان

سوفره باشيندا اوتوروموشدولار، چونكي چوخ آداملار اونون داليسي جا گئردئلر. ١٦ فرسي فرقه سندن اولان تورات موعلملري، عئسانين گوناهاكلار و باج ييغانلار ائنان يمك يديئيني گورنده اونون شاگترلرئنه ددئلر: «نه اوچون او، باج ييغانلار و گوناهاكلر آداملار ائنان يئيب-اچئر؟» ١٧ عئسا بو سؤزي اشدن زامن اولارا ددي: «صاغ آداملار يوخ، ناخوش آداملار طبئيه مؤحتاجديلار. من گلمشم كي، صالح آداملار يوخ، گوناهاكلر آداملار چاغيرام.»

اوروج حاقيندا

١٨ يحيانين شاگتردلي و فرسئلر اوروج توتوموشدولار. بعضي آداملار عئسانين يانينا گئلب اونا ددئلر: «نه اوچون يحيانين و فرسئلرن شاگتردلي اوروج توتورلار، آما سنن شاگترلرن اوروج توتورلار؟» ١٩ عئسا اولارا ددي: «مگر اولار كي تويون قوناقلاري او زاماناچا كي بي حله اولارين يانيندا دير، اوروج توتسونلار؟ نه قدر كي، بي اولار ائنان وار، اولار اوروج توتا بئلمزلر. ٢٠ اله گونلر گلهجك كي، بي اولارين آلئندن آلتيسين. او زامن اولار، او گونلرده اوروج توتاجاقلار.

٢١ هچ كس كؤهنه پالتارا تزه پارچادان يماق وورماز. يوخسا تزه يماق كؤهنه پالتاردان قوپار و ييرتيق لاپ پئس اولار. ٢٢ هچ كس ده تزه شرابي كؤهنه تولوقلار دولدورماز. بله الهسه تزه شراب كؤهنه تولوقلاري پارتلادار. هم شراب توكولوب گدر، هم ده تولوق تلف اولار. تزه شرابي، گرک تزه تولوقلارا دولدوراسان.»

روحلاری آداملاردان قووسونلار. ^{۱۶} تعیئن اله دئی آداملار بولار ائدئلر: شمعون کی، اونا «پطروس» آدینی وردی، ^{۱۷} زیدی اوغلی یعقوب و قارداشی یوحنا کی، اولارا «بوانرجس» آدینی وردی، بوانرجس یعنی ائلدیریم اوغوللاری، ^{۱۸} آندریاس، فئلیپوس، برتولوما، متا، توماس، و آلفاعوس اوغلی یعقوب، تدای، وطن پرست شمعون، ^{۱۹} و عئسیا خیانت الهین یهودا ائسکاریوت.

عئسا و بَعْلَزِبُول

^{۲۰} اولار اوه گلدئلر و گئنه جاماعات ییغیلدی، اله کی، چؤرک یمه یه بله ائتمک نالاری اولمادی. ^{۲۱} قوحوملاری بونی اشدن زامان اونی آپارماغا گلدئلر. چونکی دئیردئلر: «دلی اولوب.» ^{۲۲} اورشلئمدن گلن عالئم لر دئیردئلر: «بَعْلَزِبُول اونون ائچئنه گئرب و ائبلئس روحلاری بَعْلَزِبُولون کؤمهی ائن کی، ائبلئس روحلارین ریئسی دئر قوور.» ^{۲۳} عئسا اولاری یانینا چاغیریب مثل ائن ددی: «شیطان، شیطانی نهجه قووا بئلر؟» ^{۲۴} هر پادشاهلیغی کی، اؤزی اؤز ضئدئنه بؤلونسه داوام گئتره بئلمز. ^{۲۵} اؤزی اؤز ضئدئنه بؤلونن، اوده داوام گئترمز. ^{۲۶} اگر شیطان اؤزونه ضئد دوروب بؤلونسه، داوام گئتره بئلمز و اونون آخیری بیتئشب. ^{۲۷} هج کئم گوجلی بئر آدامین اوئنه گئرب مالیینی اوغورلایا بئلمز، مگر اول اونون قوللارینی باغلا سین. او زامان اونون اوئنی اوغورلایا بئلر.

^{۲۸} دوغروسونی سئزه دئیرم، بوتون گوناھلار، بوتون کوفرلر ائنسان اوغوللارینا باغیشلانار؛ ^{۲۹} آما هر کئم تارینین موقدس روحونون ضئدئنه کوفر دسه، هج واخت

آداملارا قضب ائن باخیب، اولارین اورگئرئئن برکئئئندن چوخ قمگئن اولدی و او کئشئیه ددی: «الئنی اوزات.» او دا الئنی اوزاتدی و آلی صاغالیدی. ^۶ فرئسئلر آئن چیخیب هئرو دچولار ائنان برابر عئسانی اؤلدورمک اوچون مشورت اله دئلر.

بؤیوک بئر جاماعات عئسانین دالیسیجا

^۷ آما عئسا شاگئردلری ائن دهنز طرفئنه چکئلدی و جئل وئلائتئندن چوخ آداملار اونون دالیسیجا گئتئلر. ^۸ و اونون بوتون اله دئکلرئنی اشدنلر یهودئیه دن، اورشلئمدن، ائدومئیه دن، اوردون چایینین او تاینیدان، صور و صیدانین اطرافلاریندا یاشایانلاردان بؤیوک بئر جاماعات اونون یانینا گلدی. ^۹ جاماعاتین اونی سیخیشدیرماسی اوزوندن عئسا شاگئردلرئنه ددی کی، اونون اوچون بئر قاییق حاضیرلا سینلار. ^{۱۰} چوخ ائنسانلاری شفا وردئی اوچون ناخوش آداملاردان چوخلاری عئسانین اوستونه آتیلیردی لار کی، اونا توخونسونلار. ^{۱۱} خبئث روحلار اونی گؤرنده قاباغیندا یره قاپانیردی لار و باغیریب دئیردئلر: «سن تارینین اوغلوسان.» ^{۱۲} آما عئسا اولارا قدغن اله یئردی کی، اونون کئم اولدوغونی آشکار الهمه سئلر.

اون ائکی شاگئردئن سچئلمه سی

^{۱۳} عئسا داغا چیخیب، اؤزی ائسته دئی آداملاری یانینا چاغیردی و اولار اونون یانینا گئتئلر. ^{۱۴} او اون ائکی نفر تعیئن اله دی و اولارا حواری آدی قویدی اله کی، اونونان قال سینلار و اولاری تعلئم ورمه یه گؤندرسئن ^{۱۵} و قودرتلری اولسون کی، ائبلئس

٧ توخوملارین بعضئسی تنکانلار آراسینا دوشدی. تنکانلار بؤیوبوب، اولاری بوغدولار و ثمره ورمه‌دی. ٨ آما قالان توخوملار یاخشی توریاغا دوشدی و بؤیوبوب بعضئسی بئره اوتوز، بعضئسی بئره آلتیمیش، و بعضئسی ده بئره یوز ثمره وردئلر. ٩ عئسا اولارا ددی: «هر کئمنن ایشتمه‌یه قولاغی وار ایشتسنن.» ١٠ عئسا تک اولان زامان، اون‌اکی شاگرتد و اطرافیندا اولان آدمالار بو مثل حاقیندا اوندان سوروشدولار. ١١ عئسا اولارا ددی: «تارینین پادشاهلیغین سئرتی بئلمک سئره ورتلئب، آما ایشکده اولانلار هر شی مثلر ائین اولور کی،

١٢ گوردوکلری حالدا، گورمه‌سنلر،

ایشتندککری حالدا، آنلاماسینلار

اولمایا کی دؤنوب باغیشلانسینلار.»

١٣ او زامان اولارا ددی: «بو مثلی باشا دوشمورسوز؟ بس آیری مثلری نهجه باشا دوشه‌جکسئز؟ ١٤ اکئنچی کلامی سئئر. ١٥ یول قیراغینا دوشنلر اولاردیرلار کی، تارینین کلامینی ایشندئرلر، آما شیطان تزلئک ائین گئلب اولارا سئپئن کلامی گؤتوروب آپاریر. ١٦ داشلیغا دوشن توخوملار او آدمالاردیلار کی، تارینین کلامینی ایشندئرلر و آنن اونو شادلیق ائنان قبول اله‌یئرلر. ١٧ آما اؤزلرئنده کؤکلری اولمادیغینا گؤره، آز بئر مودت قالیرلار و او زامان کی، بو کلامدان اؤتری چئتئلک و جور و جفا باش وئرر، آنن ائماندان دوشورلر. ١٨ تنکانلار آراسینا دوشن توخوملار او آدمالاردیلار کی، او کلامی ایشندئرلر، ١٩ آما دونیانین نئگارانیقلاری و دونیا مالینین توولاتماسی، و آیری شیلرن هوسلری آرایا گئرب کلامی بوغور و اونو ثمره‌سئر اله‌یئر. ٢٠ یاخشی توریاغا دوشن

باغیشلانمایاجاق و تقصئری ابده کئمی اوستونده قالار.» ٢٠ چونکی اولار دیئرئدلر: «اوندا ائبلئس روح وار.»

عئسانین آناسی و قارداشلاری

٣١ عئسانین آناسی و قارداشلاری گلدئلر. اولار ایشکده دوروب عئسانی چاغیرماق اوچون اونون یانینا آدم گؤندردئلر. ٣٢ عئسانین اطرافیندا اوتوران خالق اونا ددئلر: «آنان ائنان قارداشلارین ایشکده دوروب سنی آختاریرلار.» ٣٣ عئسا اولارا جاواب ورتب ددی: «منئم آنام و قارداشلاریم کئملردئرلر؟» ٣٤ و اطرافیندا اوتورانلار باخیب ددی: «باخین، منئم آنام و قارداشلاریم بولاردیرلار. ٣٥ هر کس تارینین ائزاده سئنی یرئنه یتئسه، منئم قارداشیم، باجیم، و آنام اودور.»

اکئنچی مثلی

٤ عئسا گئنه دهزنئن قیراغیندا تعلئم ورمه‌یه باشلادی. اونون یانینا اله چوخ آدم ییغیلدی کی، او دهزنئن قیراغیندا سو اوستونده اولان قایغا مئئب اوردا اوتوردی. بوتون او جاماعاتدا ساحئلده دوروموشدی. ٢ عئسا اولارا مثلر ائین چوخ شیلر اؤیرتدی. او اؤز تعلئمئنده اولارا بله ددی: ٣ «قولاق آسین. بئر اکئنچی، توخوم سئمه‌یه چؤله چیخدی. ٤ توخومی سئپ زامان، توخوملاردان بعضئسی، یول اوستونه دوشدی و قوشلار گئلب اولاری یدئلر. ٥ توخوملارین بعضئسی داشلیغا، کی توریاغی آز ائدی دوشدی و یتز بئندی اونا گؤره کی توریاغین درئلئی یوخ ائدی. ٦ آما گون چرخان واخت هامیسی یاندی و کؤکی اولمادیغینا گؤره قورودی.

خاردال توخومی

٣٠ و اولارا ددی: «تارینین پادشاهلیغینی نه به بنزه دک؟ و یا اوئی نه مثل ائین سئزه آیدینلاشدیراق؟» ٣١ تارینین پادشاهلیغی خاردال توخومونا بنزه کی، تورپاقدا اکئلدی واخت، یرده اولان توخوملارین هامیسیندان کئچکدئر، ٣٢ آما اکئلندن سورا بؤیوبور و بوتون بئتکئلردن داها بؤیوک اولور. اله اثری خوللار گتئرئر کی، گؤیون قوشلاری اونون کؤلگه سی آلتیندا یووا تئکئرلر.»

٣٣ عئسا کلامی بله مثلر ائین اولارا آنلا دیقلاری قدر تعلیم ورئردی. ٣٤ و مثلستر هچ بئر شی اولار ائنان دانیشمیردی. آما تک اولان زامان اؤز شاگئردلرئنه بو شیلرئن هامیسینی آچیقلا یردی.

عئسا طوفانی یاتیردیر

٣٥ او گون، آخشام اولاندا، عئسا شاگئردلرئنه ددی: «دهنزئن او تایینا کچک.» ٣٦ اولار دا جاماعاتی بوراخیب، عئسانین اوتوردوغی قاییق ائنان دهنزن او بئری طرفئنه یولا دوشدولر. اؤزگه قاییقلار دا اولار ائنان گلئردئلر. ٣٧ بؤیوک بئر طوفان اولدی و شپهلر قاییغین اچئنه إنئردئلر. اله کی، قاییق سو ائین دولوردی. ٣٨ عئسا قاییغین دال طرفئنده یاستیغین اوستونده یاتمیشدی. اولار اوئی اویدیب ددئلر:

توخوملار اولاردیرلار کی، کلامی اشئدئب اونو قبول الهئرلر و بئر اوتوز، بئر آلتیمیش، و بئر یوز ثمره ورئرلر.»

قابدا قویولان لامپا

٢١ عئسا اولارا ددی: «آیا چیراغی یاندیریب کاسا آلتینا یا دا تخت آلتینا قویارلار؟ مگر چیراق، اونون اوچون دیئل کی، چیراقدانا قویولسون؟ ٢٢ چونکی گئزلی بئر شی یوخدور کی، آچیغا چیخماسین و اؤرتولی بئر شی یوخدور کی، آشکارا چیخماسین. ٢٣ هر کئمنن ائتمه یه قولاغی وار ائستسن.» ٢٤ و اولارا ددی: «نه اشئدئیزه دئقت الهیئن. هانسی اؤلچی ائین اؤلچه سئر، او اؤلچی ائین ده سئر اؤلچوله جک و داها دا چوخ ورئله جک. ٢٥ چونکی کئمه وار دیر، اونا لاپ چوخ ورئله جک و آما کئمه یوخدور، ائنده اولان دا اوندان آلیناجاق.»

اؤز-اؤزونه بئتن توخوم

٢٦ عئسا اولارا ددی: «تارینین پادشاهلیغی تورپاغا توخوم سَین بئر آداما بنزه. ٢٧ گجه- گوندوز یاتار-دورار. توخوم بئتن بؤیوبور، آما او، بونون نه اولدوغونی بئلمز. ٢٨ یر اؤز-اؤزوندن ثمره ورئر: اؤل اوتی، سورا سونبولی، داها سورا دا سونبوله یتئشمئش دئی. ٢٩ محصول یتئشدئی واخت، آنن اوراق سالیار، چونکی بئچئن واختی یتئشئب.»

بئر دونوز سوروسی یمک پیئردئللر. ۱۲ خبئث روحلار عئسایا یالواریب ددئللر: «بئزی او دونوزلارا گؤندئر، قوی اولارین ائچئنه گئرك.» ۱۳ عئسا ائجازه وردی و ائبلئس روحلار او آدامدان ائشئیه چیخیب، دونوزلارین ائچئنه گئردئللر. دونوز سوروسی ده، داغی اوزی آشاغی قاجدیلار و گؤله آیللیب بوغولدولار. او سورونون سایبسی ائک مئن اولاردی.

۱۴ سورونی اوتارانلار قاجیب، بو خبری شهرده و کندلرده یایدیلار و خالق دا اولوب-كچنلری گؤرمك اوچون اوریا گلدی. ۱۵ اولار عئسانین یانینا گلدئللر و بئر قوشونا قدر ائبلئس روحی اولان آدامی آرام اوتورموش، پالتار گئئنئب، عاغیلانمیش گؤرنده قورخدولار. ۱۶ بو شیلری گؤرن آداملار، ائبلئس روحی اولان آدام و دونوزلارین باشینا گئلری خالقا نقل الهدئللر. ۱۷ اولار دا عئسایا یالواردیلار کی، اولارین دئیاریندان چیخیب گئسن.

۱۸ قایبغا مئن وخت، قابقجا ائبلئس روحی اولان آدام عئسایا یالواردی کی، او دا اونونان گئسن. ۱۹ آما عئسا اونا ائجازه ورمه یئب، ددی: «اؤز اؤننه، اؤز قوحوملارینین یانینا گت و اولارا ده کی، رب سنه نه قدر بؤیوک ائشلر گؤروب و سنه نه قدر مرحمت گؤرسه دئب.» ۲۰ او آدام اولاردان آیریلیب عئسانین اونا نه اله دئئتی دكاپولئس منطقه سئنده اعلان الهمه یه باشلادی. و هامی تعجب اله یئردی.

اؤلی بئر قیز و ناخوش بئر آرواد

۲۱ عئسا قایق ائنان گئنه دهنزن او بئری تایننا كچنده، یانینا بؤیوک بئر جامعات ییغیلدی. او اؤزی دهنزن قیراغیندا ائدی. ۲۲ یهودئللرن عئبادتگاهینین ریسلرنئند بئری

«اوستاد، مگر بئرئم هلاک اولماغیمیز سنی ناراحات اله مئر؟» ۳۹ عئسا او یانین یله آجیقلا ندی و دهنزه ددی: «ساكئت اول، آرام اول!» یل دایاندی و بؤیوک بئر آراملیق دوشدی. ۴۰ عئسا اولارا ددی: «نه اوچون قورخورسوز؟ نه اوچون ائمانیز یوخدور؟» ۴۱ اولار چوخ قورخوموشدولار و بئر بئرلرنه دئیردئللر: «بو كئمدئر کی، حتا یل و دهنزه ده اوندان اطاعت اله یئرلر؟»

ائبلئس روحی اولان بئر آدامین شفاسی

۵ اولار گؤلون او بئری تایننا، جدهرئلرن منطقه سئنه گلدئللر. ۲ قایقیدان چیخان وخت، ائبلئس روحی اولان بئر آدام قبرئستاندان چیخیب عئسایا راست گلدی. ۳ بو آدام قبئرلر آراسیندا قالیردی و آرتیق هج كئم اونی حتا زنجئرلر ائنن بله باغلایا بئلمئردی. ۴ گرچی چوخ دفه كوندهلر و زنجئرلر ائنن باغلانمیش ائدی، آما كوندهلری سیندیریپ، زنجئرلری ده قیرمیشدی و هج كس اونی آرام الهمه یه قadder دئیلدی. ۵ دائم، گجه-گوندوز، داغلاردا و قبئرلر آراسیندا باغیریب، داشلار ائنان اؤزونی یارالایردی. ۶ بو آدام عئسانی اوزاقدان گؤرنده قاچا-قاچا گلدی و اونون قاباغیندا دئز چؤكدی، ۷ و اوجا سس ائنن ددی: «ای تاعالا تارینین اوغلی عئسا، من ائنن نه ائشن وار؟ سنی آند وئرئم تارینا، منه عذاب ورمه!» ۸ چونکی عئسا اونا دمئشدی: «ای خبئث روح، بو آدامدان ائشئیه چیخ!» ۹ عئسا اوندان سوروشدی: «آدین نه دئر؟» جاواب وردی: «منئم آدیم قوشوندور. چونکی بئر چوخوق!» ۱۰ و عئسایا چوخ یالواردی کی، اولاری او وئلايتدن قووماسین. ۱۱ اورد، داغین اته یئنده بؤیوک

۳۵ عئسا حله دانیشیردی کی عئبادتگاهین ریئسی، یایروسون وئندن بعضئلری گئلب، ددئلر: «قیزین وئلدی، آرتیق نه اوچون اوستادا زحمت ورئرسن؟» ۳۶ آما عئسا دئیلن سؤزه قولاق آسماییب عئبادتگاهین ریئسنه ددی: «قورخما، آنجاق ائمانین اولسون.» ۳۷ و پطروس، یعقوب و یعقوبون قارداشی یوحئدان باشقا هچ کئمه ائجازه ورمه دی کی، اولار ائنان گلسن. ۳۸ اولار عئبادتگاهین ریئسنن وئنه گدئلر. عئسا اوردا آغلائیپ اوجا سس ائتن شئون الهینلری گوردی. ۳۹ و اوه گئردئی زامان اولارا ددی: «نه اوچون های سالیب آغلاشیرسیز؟ قیز وئلمه یئب، آنجاق یاتیب.» ۴۰ اوده اولانلار اونا گولدولر. آما عئسا اولارین هامیسینی اشئیه چیخاردیب، اوشاغین آتا-آناسی و اوزی ائتن اولانلار ائنان اوشاغین یاتدیغی یره گئردی. ۴۱ و اونون آئندن توتوب اونا ددی: «تالئتا قوم!» ترجمه سی: «قیزیم، سنه دیئم قالخ!» ۴۲ و آندا قیز یئندن قالخیب یئمیه باشلادی. او قیزین اونانکی یاشی وار ائدی. اولار حیرتدن قوروموشدولار. ۴۳ عئسا اولارا امر اله دی کی، بولاردان هچ کئمه بئر سؤز بئلدئرمه سنئلر و ددی کی، قیزا ییمک اوچون بئر شی ورسنئلر.

ناصره خالقینین ائمانسیزلیغی

۱ عئسا اوردان چیخیب، اوز وطننه گلدی. شاگئردلری ده اونون دالیسیجا گئدئلر. ۲ موقدس شنبه گونی یئتشنده عئبادتگاهدا تعلئم ورمه یه باشلادی. اشدئلرندن چوخلاری حیرتده قالیب دیئردئلر: «بو آداما بو شیلر هاردان وئئلئب؟! بونا وئئلن بو حئکمت نه دئر؟! نجه بله مۆجوزهلر الهیئر؟! ۳ مگر بو آدام او نجار دیئل؟ مریم اوغلی یعقوب، یوسا،

کی آدی یایروس ائدی اونون یانینا گلدی و عئسانی گؤرن زامان قاباغیندا دئر چؤکوب، ۲۳ یالوارا-یالوارا اونا ددی: «قیزیم وئلوم حالیندادیر. گل آلرئنی اونون اوستونه قوی کی، صاغالیب یاشاسین.» ۲۴ عئسا اونونان گئدی

و اولارین دالیسیجا چوخ آدام گئدئردی، اله کی، اونی هر یاندان سیخیشدیردیلار. ۲۵ او جامعاتین آراسیندا بئر آرواد وار ائدی کی، اونانکی ائل ائدی، اونون قان آخماسی کسئلمه مئشدی. ۲۶ بو آرواد بئر چوخ حکئم لر ائندن عذابلار چکمئشدی و بوتون وار-یوخونی خرج اله مئشدی؛ آما هچ فایدا گؤرمه مئشدی. حالی داها دا پئسلشمئشدی. ۲۷ آرواد عئسانین حاقینداکی سؤزلری اشدئب، جامعاتین آراسیندان اونون دالیسیجا گلدی و اونون پالتارینا آلتن ووردی. ۲۸ چونکی اؤز-اؤزونه دیئردی: «آنجاق پالتارینا آلتیم دپسه بله، شفا تاپاجام.» ۲۹ اله او آندا، آروادین قان آخماسی کسئلدی و او بلادان قورتاردیغینی بدننده آنلادی. ۳۰ عئسا آتن اؤزوندن چیخان قوؤی بئلدی و جاماعاتا دؤنوب ددی: «کئم منئم پالتاریم آل ووردی؟» ۳۱ عئسانین شاگئردلری اونا ددئلر: «جامعاتین سنی نجه سیخیشدیردیغینی گؤرورسن، گئنه ده، "منه کئم آل ووردی؟" سوروشورسان؟» ۳۲ عئسا بونی إلیه نی گؤرمک اوچون اطرافا باخدی. ۳۳ آرواد، اؤزونه نه اولدوغونی بئللئب، تئترهیه-تئترهیه گلدی و اونون آیقلارینا دوشوب، بوتون حقیقتی عئسایا ددی. ۳۴ عئسا اونا ددی: «قیزیم، ائمانین سنی شفا وئرب، صاغ-سالامات گیت و چکدئئین عذابدان خئلاص اول.»

بعضئیلر دیئردئلر: «بو آدام تعمند ورن یحیادیر؛ او، اؤلولردن دئثلئب. بونا گۆره ده اوندان بله مؤجوزهلی قودرت گۆرونور.»^{۱۵} بعضئیلری ده دیئردئلر: «او ائلیادیر.» آما آیری آداملار دیئردئلر: «قئدم پیغمبرلردن بئری کئمی بئر پیغمبردئر.»^{۱۶} آما هئرو بونی اشدن زامان ددی: «بو، باشینی کسدئردئیم یحیادیر کی، اؤلولردن دئثلئب.»

^{۱۷} چونکی هئرو اؤزی یحیانین توتولماسینا امر الهیئب، اونو زئندان سالمیشدی. بو ائشی قارداشی فنلئپئن آروادی هئروئئاسدان اؤتری الهئمشدی. چونکی هئرو اونونان اولنئمئشدی.^{۱۸} و یحیا اونا دیئردی: «قارداشینین آروادی ائنن اولنمک سنن اوچون جائز دیئل.»^{۱۹} هئروئئاس یحیا کئن باغلائیپ اونی اؤلدورمک ائستهیئردی، آما بونی ائله بئلمئردی.^{۲۰} چونکی هئرو یحیادان قورخوردی و اونون صالح و موقدس بئر آدام اولدوغونی بئلئردی و اونی قورویوردی. هئرو یحیانین سؤزونی اشدن زامان حیران و پرتشان اولوردی، آما گئنه ده اونون سؤزلرئنه شادلیق ائنان قولاق آسیردی.^{۲۱} موناسئب گون یئتئشدی. هئرو، اؤزونون آنادان اولان گونی اوچون، اعیانلارینا، مئن باشیلارینا و جلئلئن آدی-سانلی آداملارینا قوناقلیق وئرئدی.^{۲۲} هئروئئاسین قیزی ائچهری گئرب اوینادی و بو، هئرو و اونون قوناقلارینین خوشونا گلدی. هئرو قیزا ددی: «مندن نه ائستیهسن، سنه ورهجهیم.»^{۲۳} و آند ائچئب قیزا ددی: «مندن نه ائستیهسن، سنه ورهجهیم، حتا پادشاهلیغیمین یاریسینی دا بله.»^{۲۴} قیز دا گدئب آناسیندان سوروشدی: «نه ائستهیئم؟» و آناسی اونا ددی: «تعمند ورن

یهودا و شمعونون قارداشی؟! مگر اونون باجیلاری بوردا آرامیزدا دیئلر؟!» پس اوندان ائنجئئلر.^{۲۵} عئسا اولارا ددی: «هچ بئر پیغمبر هچ یرده حؤرمئتسز دیئل، مگر اؤز وطنئنده، قوحوملاری آراسیندا و اؤز اؤئنده.»^{۲۶} او اوردا هچ بئر مؤجوزه ائله بئلمهدی، آنجاق بئر نچه ناخوش آدامین اوستونه آللرئی قویوب اولارا شفا وردی.^{۲۷} عئسا او آداملارین ائمانسیزلیغینا تعجب الهیئردی،

عئسا اونائکی شاگئردئی گؤندئرئ

و اطرافدکی کندلری گزئب، اولاردا تعلئم وئرئردی.^{۲۸} عئسا اونائکی شاگئردی یانینا چاغیریب، اولاری جوت-جوت گؤندرمهیه باشلادی. و اولارا خبئث روحلاری قووماغا قودرت وردی.^{۲۹} عئسا اولارا امر الهدی کی: «یول اوچون اؤزوز ائنن آل آغاجیندان باشقا هچ بئر شی گؤتورمهیین؛ نه چؤرک، نه توریا، نه ده کمرلئزده پول.^{۳۰} آیاقیزا باشماق گیین و بئر کؤینکدن آرتیق دا گیمهیین.^{۳۱} هانسی اوه گئره سئز، او یردن چیخاناجاق اوردا قالین.^{۳۲} هاردا سئزی قبول الهمهسeler و یا سئزه قولاق آسماسالار، اوردان چیخاندا آیاقلاریزین توزونی چیرپین کی، اولارین ضئدئنه بئر شهادت اولسون.»^{۳۳} پس اولار گدئب آداملار آراسیندا اولارین تۆوبه الهمکئرئی اعلان الهئلر.^{۳۴} چوخ ائیلئس روحلاری آداملاردان قوودولار و چوخلی ناخوش آداملاری یاغ ائنان مسح الهیئب، اولارا شفا وردئلر.

تعمند ورن یحیانین اؤلدورولمهسی

^{۳۵} هئرو پادشاه دا بو بارهده ائئتدی، چونکی عئسانین آدی مشهور اولموشدی.

اولان کندلر و اکئنلره گدئب، اؤزلری اوچون
 ییمک آسینلار. ٣٧ آما عئسا اولارا جاواب
 ورتب ددی: «سئز اولارا ییمک ورتن.»
 شاگئردلر اونا ددئلر: «آیا ائسته یئرسن گدئب
 ائکی یوز دئئارلیق چؤرک آلیب، ییمک اوچون
 اولارا ورک؟!» ٣٨ عئسا اولارا ددی: «گدئن
 گؤرون نچه چؤره یئر وار؟» اولار گدئب
 باخدیلار و اونا ددئلر: «بش چؤرک، ائکی
 بالیق.» ٣٩ عئسا اولارین هامیسینا ددی
 کی، دسته-دسته یاشیل اولارلار اوستونده
 اوتورسونلار. ٤٠ اولار دسته-دسته، یوز-یوز،
 آلی-آلی، اوتوردولار. ٤١ عئسا بش چؤرک ائتن،
 ائکی بالیقی گؤتوردی، گؤیه باخیب برکت
 وردی. سورا چؤرکلری بؤلوب شاگئردلرئنه
 وردی کی، جاماعاتین قاباغینا قویسونلار؛ ائکی
 بالیقی دا اولارین هامیسینین آراسیندا پایلادی.
 ٤٢ هامی ییئب دوییدی. ٤٣ شاگئردلر چؤرک و
 بالیقدان آرتیق قالان تئکه لردن اون ائکی سبد
 دولدوردولار. ٤٤ او چؤرکلردن یئین آدمالارین
 سایسی بش مئن کئشی اولاردی.

عئسا سو اوستونده یرئئر

٤٥ عئسا آئن شاگئردلرئنه امر الهدی کی،
 قاییغا مئنئب، اؤزوندن قاباق گؤلون او تایینا
 بیت صیدایا گتسنلر کی، جاماعاتی مورخص
 الهسن. ٤٦ خالقی یولا سالاندان سورا دوعا
 الهمک اوچون داغا چیخدی.
 ٤٧ آخشام اولاندا قاییق دهئزنن اورتاسیندا
 ائدی و عئسا، تک-باشینا، قورولوقدا ائدی.
 ٤٨ عئسا شاگئردلرئن زحمت ائتن کورک
 ووردوغلارینی گؤردی، چونکی کولک اولارین
 اوزونه ائدی. گجه ساعات اوچه یاخین عئسا
 دهئزنن اوستونده یرئیه-یرئیه اولارین یانینا
 گلدی و یانلاریندان کچمک ائسته دی. ٤٩ آما

یحیانین باشینی. ٢٥ قیز او آندا تله سئک
 پادشاهین یانینا گدئب، اونا ددی: «ائسته یئر
 تعمئد ورن یحیانین باشینی بئر مجمه
 ائچئنده بو ساعات منه وره سن.» ٢٦ پادشاه
 چوخ قئمگئن اولدی، آما آند ائچدئیننه و
 مجلئسده اوتورانلار گؤره ائستمه دی کی،
 قیزین ائسته دئیننی رد الهسن. ٢٧ پادشاه
 آئن جلااد گؤندرتب امر الهدی کی، یحیانین
 باشینی گتئرسنلر. و جلااد دا گدئب زئنندان
 یحیانین باشینی کسیدی. ٢٨ و یحیانین باشینی
 بئر مجمه ائچئنه قویوب گتئردی و قیزا
 وردی. قیز دا یحیانین باشینی آناسینا وردی.
 ٢٩ یحیانین شاگئردلری بونی ائشدند، گئب
 اونون جسدئنی آلدیلار و قبه ره قویدولار.

عئسا بش مئن نفری دویورور

٣٠ حوارئلر عئسانین یانینا ییغیلیب،
 اله دئکلری و اؤیرتدئکلری هر شی اونا نقل
 الهدئلر. ٣١ عئسا اولارا ددی: «گئئن من ائتن
 ساکت بئر یره گدک، و بئر آز دئنه لئن.»
 چونکی گئب-گدن او قدر چوخ ائدی
 کی، ییمک یمه یه بله مجاللاری یوخ ائدی.
 ٣٢ اولار تک-باشلارینا قاییق ائتن ساکت
 بئر یره گتدئلر. ٣٣ اولارین گتدئکلرئنی گؤرن
 جاماعات اولاری تانیدیلار و بوتون شهرلردن
 پئیادا اورایا قاجیب، اولاردان قاباق اورایا
 چاتدیلار و اولارین یانینا گلدئلر. ٣٤ عئسا
 قاییقدان ائنده بؤیوک بئر جاماعاتی گؤردی
 و اولارا یازیغی گلدی. چونکی چوبانسیز
 قویونلار کئمی ائدئلر. عئسا اولارا چوخ
 شیلری تعلیم ورمه یه باشلادی. ٣٥ گون
 باتان چاغی، شاگئردلر عئسانین یانینا گئب
 ددئلر: «بورا چؤللوکدور، وخت دا آرتیق
 گجدر؛ ٣٦ خالقی مورخص اله کی، اطرافدا

شاگتردلر اونون سو اوستونده يرئمه سئنی گۆرنده، اونی بئر روح گومان اله یئب باغیردیلا. ^{۵۰} چونکی اولارین هامیسی اونی گوروب، قورخویا دوشموشدولر. عئسا آئن اولار ائنان دانیشیب، ددی: «اوره یئر اوزولمه سئن، منم. قورخما یین.» ^{۵۱} و قایغا، اولارین یانینا چیخدی. و یل یاتدی. اولار ائچلرئنده چوخ تعجب اله دئلر، ^{۵۲} چونکی چۆرکلرئن مؤجوزه سئنی آنلامامیشدیلا. اولارین ذهئنلری کور اولموشدی.

جئنسارتده کی ناخوشلارین شفاسی

^{۵۳} اولار گۆلون او تایینا کچئب، جئنسارت دئیارینا گلدئلر و اوردا لنگر سالدیلار. ^{۵۴} قایقیدان چیخاندا خالق آئن اونی تانیدی. ^{۵۵} اونون هاردا اولدوغونی اشدئلر او منطقه لرئن بوتون یرلرئندن قاقیب، ناخوشلاری یورغان-دۆشکری ائن داشیدیلار و اونون یانینا گئرمه یه باشلادیلا. ^{۵۶} عئسا هر یه کی، گئرئردی؛ شهرلره، قصبه لره، کندلره، ناخوشلاری میدانلار قویوردولار. و پالتارینن آته یئنه آل سورتکم اوچون بله اونا یالواریدیلار و اونا آل سورتئلرئن هامیسی صاغالیردی.

انساننی نجئس الهین نه دئر؟

۷ فرئسی فئرقه سئنئن عالئم لری و اورشلئمدن گئن بعضی تئورات موعئلملری عئسانین یانینا ییغیلدیلا. ^۲ و اونون شاگتردلرئندن بعضئلرئنی گۆردولر کی، نجئس آلر ائن، یعنی یویولمامیش آلر ائن چۆرک ییئرلر. ^۳ چونکی فرئسئلر و بوتون یهودئلر آغساقالاریندان قالمیش رسمه گۆره، آلرئنی یاخشی یومایینجا یمک یمزلر.

”بو خالق دوداقلاری ائن منه حؤرمهت اله یئر،
آما او زکری مندن اوزاقدیر.
^۷ بوش یره منه عئبادت اله یئرلر،
ائئسان حؤکملرئنی، احکام آدیندا
تعلمت و رئلر.”
^۸ سئر تارینین حؤکملرئنی بوراخیب،
ائئسانلارین رسملرئنی رعایت اله یئر سئر.”
^۹ و اولارا ددی: «سئر، اؤز حدئلرئنی
رعایت اله مک اوچون، تارینین حؤکمون نه
گۆزل آتیرسیز. ^{۱۰} چونکی موسا ددی: ”آتا و
آنانا حؤرمهت اله،” و ”آناسینا یا دا آناسینا
یامان دئین آدام گرک اؤلدورولسون.” ^{۱۱} آما
سئر دئیر سئر: ”اگر بئر آدام آتا-آناسینا دسه؛
مندن گۆزله دئیئر کؤمک وقف دئر، یعنی،
هدیئه آدیندا تارینا تقدیم اولوب.” ^{۱۲} آرتیق
آتا-آناسینا کؤمک اله مک اوچون اونا ائجازه
ورمئر سئر. ^{۱۳} بله ده نسلدن نسله کچمئش
رسملرئ ائن، سئر تارینین سؤزونو باطل
اله یئب، بونا اوخشار چوخ شیلر اله یئر سئر.”
^{۱۴} عئسا جاماعاتی گئنه یانینا چاغیریب
ددی: «هامیز منه قولاق آسین و آنالین.
^{۱۵} هچ بئر شی یوخدور کی، اشدکن ائئسانین
ائچئنه گئرئب اونی نجئس اله سئن. ائئسانی

ددی: «بلی، یارب! آما ائتلر ده سوفره یانیندا، اوشاقلارین خیردا تئکه لرئندن یئرلر.»
 ۲۹ عئسا آروادا ددی: «بو سۆزی ددئین اوچون گت، او ائبلئس روح قیزی بوراخیب.»
 ۳۰ آرواد اوئنه گدئب، ائبلئس روحی قیزیندا چیخمیش و قیزی یری ائچئنده یاتمیش تاپدی.

عئسا کار و لال بئر آدمی شفا ورئر

۳۱ عئسا گئنه صور منطقه سئی ترک الهیئب، صیدا یولوندا دکاپولئس دئیارئئن اورتاسینا، جلئل گؤلونه گلدی. ۳۲ کار و لال بئر آدمی اونون یانینا گتئردلر و اونا بالواردیلار کی، آئنی اونون اوستونه قویسون. ۳۳ عئسا او کئشئی خالقین یانیندا آییریپ، بئر یانا چکدی و بارماقلارینی اونون قولاقلارینا قویدی و توپوروب اونون دئلنه سورتدی. ۳۴ و گۆیه باخیب آه چکدی و اونا ددی: «إفاتا، یعنی آچیل.» ۳۵ او آدامین قولاقلاری آچیلدی و فورن دئلئنش دویونی آچیلیب، دوزگون دانیشماغا باشلادی. ۳۶ عئسا اولارا تاپشیردی کی، هچ کئمه بو بارهده بئر شی دمه سئلر. آما نه قدر جئدی تاپشیریدی، او قدر ده چوخ یاییردی. ۳۷ و لاپ چوخ حیرتله نئب دئیردئلر: «هر شی یاخشی الهیئر؛ هم کارلاری اشتندئرئر، هم ده دئلسئلری دانیشدیریر.»

عئسا دؤرد مئن نفری دویورور

او گونلرده گئنه بؤیوک بئر جاماعات ییغیلدی و ییمک اوچون هچ شیرلی یوخ ائدی. عئسا شاگئردلرئی چاغیریپ اولارا ددی: ۲ «جاماعاتا یازغیم گلئر، چونکی اوچ گوندور یانیمدادیرلار و ییمک اوچون هچ بئر شیرلی

نجئس الهین اونون ائچئندن چیخان شیرلدئر. ۱۶ هر کئمنئ ائشتمه یه قولاغی وار ائشئتسن.»
 ۱۷ و جاماعاتی ترک الهیئب، اوه گئرنده شاگئردلری اوندان بو مثلئن معناسینی سوروشدولار. ۱۸ عئسا اولارا ددی: «مگر سئر ده باشا دوشمه یئسئر؟! مگر آنلامیرسئر کی، هچ شی ائشکدن ائنسانین ائچئنه گئرئب اونی نجئس الیه بئلمز؟ ۱۹ چونکی اوره یئنه یوخ، قارنینا گدئر و دفع اولونور.» عئسا بو سۆز ائن بوتون یمکری تمئر سایدی. ۲۰ و سۆزونه بله داوام وردی: «ائسانی نجئس الهین، ائنسانین ائچئندن چیخاندیر. ۲۱ چونکی ائچه رئندن، ائنسانین اوره یئندن دئر کی، پئس فئکئرلر، عئقتسئلئک، اوغورلوق، جننایت، زئناکارلیق، ۲۲ طاماحکارلیق، پئسلئک، حئله، شهوت، پئس گۆز، کوفر، قورور و سفهلئک ائشیه چیخیر؛ ۲۳ بوتون بو شیرلر ائنسانین ائچئندن چیخیب، اونی نجئس الهیئر.»

بئر آروادین ائمانی

۲۴ عئسا اوردان چیخیب صور و صئدون منطقه لرئنه گتدی. او بئر اوه گئردی و هچ کسئن بئلمه سئی ائستمه دی آما گئرلی قالا بئلمه دی. ۲۵ بئر آرواد کی، کئچئک یاشلی قیزی خبئث روحا اسئر ائدی، عئسانین حاقیندا اولان خبرلری ائشئدئب گلدی و اونون آياقلارینا دوشدی. ۲۶ بو آرواد یهودی دئیلدی، سورئیئه نئن فئئتقی خالقیندا ائدی. آرواد گلئب عئسایا یالواردی کی، او ائبلئس روحی قیزیندا ائشیه قووسون. ۲۷ عئسا اونا ددی: «قوی اوّل اوشاقلار دویسونلار. چونکی اوشاقلارین چۆره یئنی آلیب، ائتلره آتماق دوز دئیل.» ۲۸ آرواد عئسایا جاواب ورئب

شاگىردلار ئىكەن تاپشيريپ ددى: «اۋزوزى فرىستىلر ئىكەن ۋە ھىرودون خىمىر ماياسىندىن اوزاق ساخلاين.»^{۱۶} شاگىردلار آرالارنىدا بىخاھىش ۋە تەسەۋۋۇپ بىلەن: «چۆرەيمىز اولمادىغى اوچون بىلەن دىيەر.»^{۱۷} ئىسا بونى باشا دوشوب اولارا ددى: «چۆرەيمىز اولمادىغى اوچون ئىيە بىخاھىش ۋە تەسەۋۋۇپ بىلەن دىيەر؟ خىلە دە باشا دوشمەينىسىز ۋە ئىسا بىلەن دىيەر؟ مگر اورەيمىز داشدىر؟^{۱۸} آيا گۆزلىرىز اولالا-اولا گۆرۈمۈرسوز ۋە قولاقلاز اولالا-اولا اشنىمىز؟ آيا خاپىرلايمىز؟^{۱۹} او زامانى كى، بىش چۆرەيمىز بىش مەن نىفرىن آراسىندا پايلادىم، آرتىق قالان تىكەلەردىن نىچە سىبىد دولدوردوز؟» شاگىردلار جاۋاب وردىلار: «اونكى سىبىد.»^{۲۰} «يەنى چۆرەيمىز دۇرد مەن نىفرىن آراسىندا پايلادىغىم زامان، آرتىق قالان تىكەلەردىن نىچە زىنەت دولدوردوز؟» شاگىردلار جاۋاب وردىلار: «يەنى زىنەت.»^{۲۱} ئىسا اولارا ددى: «خىلە دە ئىسا بىلەن دىيەر؟»

بىت صىدا دا كور ادامىن شىفاسى

^{۲۲} اولار بىت صىدايا گىلدلار. كور بىر ادامى ئىسا بىلەن ياننىغا كىتىپ، اونا يالۋاردىلار كى، اونا ال قويسون.^{۲۳} ئىسا كورون ئىندىن توتوب اونا كىندىن اىشە چىخاردى ۋە گۆزلىرىنى توپۇرۇپ ئىللىرىنى اوندان سورتۇپ قويدى ۋە اوندان سورتۇپ: «بىر شى گۆرۈرسىن؟»^{۲۴} كور ادام يوخارى باخىپ ددى: «آداملار گۆرۈر، اولار آغاجلار كىمى گۆرۈر، كى، پىرىتلىر.»^{۲۵} او واخىت ئىسا ئىللىرىنى كىمە كورون گۆزلىرى اوستونە قويدى. كور ادام دىقتەن ائىن باخىپ صاغالدى ۋە بوتون شىلىرى ياخشى گۆردى.^{۲۶} ئىسا اونا ئىشە گۆندىرە ددى: «كىمە قايتما.»

بوخىدور.^۳ اگر اولارى اولرئە آج يولا سالام، يولدا طاقتىن دوشىرلار، چونكى بعضىلار اوزاقتان گىتلىر.»^۴ شاگىردلار جاۋاب وردىلار: «بو چۆلۈككە بو قدر ادامى دويورماق اوچون كىم ھاردان چۆرك تاپا بىلەر؟»^۵ ئىسا اولاردان سوروشدى: «نىچە چۆرەيمىز وار؟» شاگىردلار دىلار: «يەنى چۆرك.»^۶ ئىسا جاماعاتا امر الەدى كى، يە اونورسونلار. سورا يەنى چۆرەيمىز گۆتۈرۈپ شوکور الەدى ۋە بۆلۈپ شاگىردلار ئىشە وردى كى، جاماعات آراسىندا پايلاسىنلار؛ اولار دا پايلادىلار.^۷ اولارىن بىر نىچە كىچىك بالىغى دا وار ائىدى. ئىسا اولارى دا بىرەك ورتىپ امر الەدى كى، جاماعات آراسىندا پايلاسىنلار.^۸ جاماعات يىتە دويۇلار ۋە آرتىق قالان تىكەلەردىن يەنى دولى زىنەت يىغدىلار.^۹ اولارىن سايبىسى دۇرد مەن اولاردى. ئىسا اولارى مورخىس الەدى،^{۱۰} ۋە شاگىردلار ائىن ئىشە قايتما مەندى ۋە دالمانوتا منطقه سەتە گىلدى.

فرىستىلر ئىسادان بىر علامەت ائىستەيمىز

^{۱۱} فرىستىلر چىخىپ اونونان بىخاھىش الەمەيە باشلايدىلار ۋە اونا ائىمتاحان الەمەك اوچون گۆيدىن بىر علامەت ائىستەيدىلار.^{۱۲} ئىسا اوزىدىن دىيەر: «بو نىستەل نە اوچون علامەت ائىستەيمىز؟ دويۇرسونى سەتە دىيەر، بو نىستەل ھىچ بىر علامەت ورتەلمەيەچك.»^{۱۳} ۋە اولارى تىكەلەردىن، گىتە قايتما مەندى ۋە دىھىزىن او تايىنا كچدى.

شاگىردلارنى توبىخى

^{۱۴} شاگىردلار چۆرك گۆتۈرمەي ياددان چىخارتىدىلار ۋە اۋزلىرى ائىن بىر چۆركىدىن باشقا ھىچ بىر شىلىرى يوخ ائىدى.^{۱۵} ئىسا

پطروسون اعتترافی عئسا حاقیندا

۲۷ عئسا شاگئردلری ائتن فتلئپی قیصرئییه سئتن کندلری طرفته یولا دوشدی. یولدا شاگئردلرئندن سوروشوب اولارا ددی: «خالق منئم کئم اولدوغومی دیئر؟» ۲۸ شاگئردلر جاواب وردئلر: «بعضئلری دیئرلر تعمئد ورن یحیا، بعضئلری ده دیئرلر ائلیا پیغمبر. بعضئلری ده دیئرلر کی، پیغمبرلردن بئری.» ۲۹ عئسا اولارین اؤزوندن سوروشدی: «سئر منئم کئم اولدوغومی دیئرسئر؟» پطروس اونا جاواب وئرب ددی: «سن مستحسن.» ۳۰ عئسا اولارا چوخ جئدی قدغن اله دی کی، اونون باره سئنده هچ کئمه بئر شی دمه سئلر.

عئسا اولوب دئرئلمه سی حاقیندا نبتلئک الهیئر

۳۱ و اولارا تعلئم ورمه یه باشلادی کی، گرک ائئسان اوغلی چوخ عذابلار چکسئن و آغساقاللار و معبدئن باش کاهئنلری و تئورات موئلملری طرفئندن رد اولونوب اؤلدورولسون و اوچ گوندن سورا دا دئرئلسئن. ۳۲ عئسا بو سؤزی اولارا آچیقجا ددی. پطروس اونو بئر یانا چکئب دانلاماغا باشلادی. ۳۳ آما عئسا دؤنوب شاگئردلرئنه باخدی و پطروسا آچیقلائیپ ددی: «مندن اوزاق اول شیطان! چونکی سئن فئکئرلرئن تارئین فئکئرلری دئتل، ائئسانین فئکئرلری دئر.»

۳۴ عئسا جاماعاتی شاگئردلری ائتن یانینا چاغیریب ددی: «هر کئم ائسته سه منئم دالیمجا گله، گرک اؤزونی ائتکار ائله و چارمیخینی گؤتوروب، منئم دالیمجا گله.

۳۵ چونکی هر کئم جانینی قورتارماق ائسته سه، اونو آلدن وره جک؛ آما هر کئم منئم اوچون و ائنجئلدن اؤتری اؤز جانیندان کچسه، اونو قورتاراجاق. ۳۶ چونکی آدام اوچون نه فایداسی وار کی، بوتون دونیانی آله گئتره، آما اؤز جانینی آلدن وره؟ ۳۷ ائئسان اؤز جانی عوضئنه نه وره بئلر؟ ۳۸ بونا گؤره کئم بو زئناکار و گوناھکار نسلئن ائچئنده، مندن و منئم سؤزلرئمدن اوتانسا، ائئسان اوغلی دا آتاسینین جلالیندا موقدس ملکر ائتن گلن زامان او آدامدان اوتاناجاق.»

۹ عئسا اولارا ددی: «دوغروسونی سئر دیئر، بوردا دورانلار آراسیندا بعضئسی وار کی، تارئین پادشاهلیغینین قودرت ائتن گلمه سئنی گؤرمه یئنجه اؤلومی دادمایاجاقلار.»

عئسانین گؤرونوشی دئئشئلر

۲ آلتی گوندن سورا عئسا، پطروسی، یعقوبی و یوحئانی اؤزی ائتن گؤتوردی و تک باشینا اولاری اوجا بئر داغین اوستونه آپاردی و اولارین گؤزلری قاباغیندا گؤرونوشی دئئشئلدی. ۳ پالتارلاری پارلاق اولوب ايله آغاردی کی، یر اوزونده هچ یون آغاردان اونو یویوب بله آغاردا بئلمز. ۴ شاگئردلر ائلیا ائتن موسا دا گؤروندی. اولار عئسا ائتن صؤحبت الهیئرئلر. ۵ پطروس عئسایا ددی: «اوستاد، بوردا اولماغیمیز نه یاخشی اولدی! قوی بوردا اوچ چادیر قوراق؛ بئری سنه، بئری موسا پیغمبره، بئری ده ائلیا پیغمبر اوچون.» ۶ اولار او قدر قورخموشدولار کی، پطروس بئلمئردی نه دسئن. ۷ بو آرادا بئر بولود گلئب اولارا کؤلگه سالدی. و بولوددان بئر سس گلدی: «بودور منئم عزئر اوغلوم، اونون سؤزونه

روح وار. ^{۱۸} اوشاخی هاردا توتسا، اونی یره چیرپیر. اوشاغین آغزی کۆپوکله نر، دئش لرئنی قیجیردیر و قوروپوب قالیر. شاگئردلرئندن ائسته دئم کی، بو روحی اوندان ائشیه قووسونلار، آما ائیه بئلمه دئلر. ^{۱۹} عئسا جاواب ورئب ددی: «ای ائمانسیر نسل! نه واختاجا گرک سئر ائتن اولوب، سئر دؤم؟! اونی منم یانیم گئترئن.» ^{۲۰} اولار اوشاخی عئسانین یانینا گئردلر. روح اونی گۆزر-گۆرمز، اوشاخی شئدت ائتن اسدئرب، یره چیرپدی. اوشاق یره ییخیلیب آغیزی کۆپوکندی و دئیئرله نئردی. ^{۲۱} عئسا اوشاغین آتاسیندان سوروشدی: «نه واختدان بری اونون باشینا بو آتش گئب؟» اوشاغین آتاسی ددی: «اوشاقلیغیندان. ^{۲۲} روح اوشاخی هلاک اله مک اوچون اونی اودا-سویا سالیبر. اگر بئر شی ائیه بئلرسن، بئر یازیغین گلسن و بئر کۆمک اله.» ^{۲۳} عئسا اونا ددی: «بئر شی ائیه بئلرسن؟ ائمان گئترن آداما هر شی مومکوندور.» ^{۲۴} اوشاغین آتاسی او آندا باغیریب ددی: «ائمان گئترئم، منم ائمانسیرلیغیما کۆمک اله.» ^{۲۵} عئسا خالقین اونون یانینا قاچا-قاچا گلمه سئنی گۆزندہ او خبئث روحا آجیقلائیپ ددی: «ای کار و دئلسئر روح، سنه امر اله یئر اوندان ائشیه چیخ و بئر داها اونا داخئل اولما.» ^{۲۶} روح باغیردی و چوخ عذاب ورئب، اوندان ائشیه چیخدی و اوشاق اوئی کئمی یرده قالدی، اله کی، چوخ آدام ددی: «او اؤلدی.» ^{۲۷} آما عئسا اوشاغین ائندن توتوب اونی قالخیزدی و اوشاق آیاغا دوروب دایاندی. ^{۲۸} عئسا اوه گئرندن سورا شاگئردلری اوندان

قولاق آسین.» ^{۱۸} شاگئردلر بئردن اطرافلارینا باخدیلار، آما یانلاریندا عئسادان باشقا هچ کئمی گۆرمه دئلر. ^{۱۹} داغدان ائن وخت عئسا شاگئردلرئنه امر اله یئب ددی کی، او زاماناجاق کی ائئسان اوغلی اؤلوردن دئرئلمه یئب، گۆردوکلری بارده هچ کئمه بئر شی دمه سئلر. ^{۲۰} اولار دا عئسانین بو سؤزونی یادلاریندا ساخلائیپ اؤلوردن دئرئلمه یئن نه اولدوغی بارده آرالاریندا بحث اله یئرئدلر. ^{۲۱} اولار اوندان سوروشدولار: «نه اوچون تئورات موعئملری دئیرلر کی، اؤلجه ائلیا گلمه لی دئر؟» ^{۲۲} عئسا اولار ددی: «دوغرودان دا ائلیا اؤلجه گئب، هر شی قایدایا سالاجاق. ائئسان اوغلی حاقیندا نه یازیلیب؟ بو کی، او گرک عذاب چکئب تحقئر اولونسون. ^{۲۳} سئر دئیرم کی، ائلیا حقتقن گلدی و ائسته دئکلری هر شی اونا اله دئلر، نجه کی، اونون باره سئنده یازیلیب.»

عئسا ائبلئس روحا توتولموش

بئر اوغلانا شفا ورئر

^{۱۴} شاگئردلرئئن یانینا قایتیدیقلاری زامان، اولارین اطرافیندا بؤیوک بئر جاماعات گۆردولر و تئورات موعئملری شاگئردلر ائن بحث اله یئرئدلر. ^{۱۵} جاماعات اونی گۆردوی زامان چوخ حیرت اله دئلر و اونون طرفئنه قاچیب، اونا سلام وردلر. ^{۱۶} عئسا اولاردان سوروشدی: «نه بارده اولار ائنان بحث اله یئرئسئر؟» ^{۱۷} جاماعات آراسیندان بئر کئشی جاواب وردی: «اوستاد، اوغلومی سنن یانینا گئتمئشم. ائچئنده دئلسئر بئر

بئر ائین ضنڊ اولمايان، بئر ائین دئر

۳۸ یوحنا ددی: «اوستاد، بئرئنی گوردوک کی، سنن آدیندا ائیلئس روحلاری آداملاردان قووردی و بئر آلشدنک کی اونا مانع اولاق چونکی بئر ائین دئیلدی.» ۳۹ آما عئسا اونا ددی: «اونون قاباغینی آلمایین. هچ کئم یوخدور کی، منم آدیمدا مؤجوزه الهیئب، اوندان سورا دا منی یامانلا سین. ۴۰ چونکی بئر ائین ضنڊ اولمايان، بئر ائین دئر. ۴۱ مسئحنکی اولدوغوز اوچون کئم سئزه منم آدیمین خاطری اوچون بئر بارداق سو ائچئرتسه، دوغروسونی سئزه دئرم، اصلا آجرسئز قالما یا جاق.

وسوسه و گوناھ

۴۲ کئم منه ائنانان بو کئچئکوردن بئرئنی گوناھا سالا، اونون اوچون لاپ یاخشی او اولاردی کی، بوینونا اثری بئر دئیرمان داشی آسیلیب، دهنزه آتیل سین. ۴۳ اگر آلئن سنی پئس یولا چکئر، اونی کس. سنن اوچون علئل حیاتا گئرمک، ائکی ال ائین جهئم، او سؤنمهین اودا دوشمکدن داھا یاخشی دیر. ۴۴ اورایا کی، اولارین قوردی اؤلمز، اودی دا سؤنمز. ۴۵ اگر آیاغین سنی پئس یولا چکئر، اونی کس. سنن اوچون تک آیاقلی حیاتا گئرمک، ائکی آیاقلی جهئم دوشمکدن داھا یاخشی دیر. ۴۶ اورایا کی، اولارین قوردی اؤلمز، اودی دا سؤنمز. ۴۷ اگر گؤزون سنی پئس یولا چکئر، اونی چیخارت. سنن اوچون تک گؤزلی تارینین

سوروشدولار: «نه اوچون بئر اونی چیخاردا بئلمه دئک؟» ۲۹ عئسا اولارا ددی: «بو جئنس دوعادان باشقا هچ بئر یولدان چیخماز.» ۳۰ اوردان چیخیب جئل وئلائتندن کچدئلر. عئسا هچ کسئن بئلمه سئنی ائسته مئردی. ۳۱ چونکی شاگئردلرئنه تعلیم وئرب، اولارا ددی: «ائئسان اوغلی ائئسانلارین ائنه تسلیم اولوناجاق و اولار اونی اؤلدوره جکگر و اؤلدورولمه سئندن اوچ گون سورا دئرئله جک.» ۳۲ آما شاگئردلر بو سؤزی آنلامادیلار و اوندان سوروشماغا دا قورخدولار.

هامیدان لاپ بؤیوک کئمدئر؟

۳۳ اولار کفرناحوم شهرئنه گلدئلر. اوه گئرنن سورا عئسا اولاردان سوروشدی: «یولدا نه باره ده بحث الهیئردئز؟» ۳۴ شاگئردلرن هچ بئرئندن سس چیخمادی، چونکی یولدا بو باره ده بحث الهیئردئلر کی اولاردان هانسی لاپ بؤیوکدور. ۳۵ عئسا اوتوردی و او اونئکی شاگئردی یانینا چاغیریب اولارا ددی: «بئرئنجی اولماق ائسته یین هر کس، گرک هامیدان آخیر اولسون و هامییا خئدمت اله سئن.» ۳۶ سورا کؤرپه بئر اوشاغی آلیب، اورتادا دوردوردی و اونی قوجاقلایب، اولارا ددی: ۳۷ «هر کئم بله بئر اوشاغی منم آدیمدا قبول الهسه، منی قبول الهمش و هر کئم منی قبول الهسه، منی یوخ، بلکی منی گؤنڊره نی قبول الهمش اولور.»

اولنسه، آروادینین حاقیندا زئنا الهیئر. ۱۲ آرواد دا اگر آرئندن بوشانیب آیری کئشی ائئن اولنسه، زئنا الهیئر.»

کئچنک اوشاقلار و عئسا

۱۳ کئچنک اوشاقلاری عئسانین یانینا گئئردنلر کی، اولارا آل قویوب برکت ورسئن. آما شاگئردلر اولارا آجیققلاندیلار. ۱۴ عئسا بونی گؤرنده قضبله نئب، اولارا ددی: «قویون اوشاقلار منئم یانینا گئسنلر! اولارا مانع اولمایین. چونکی تارینین پادشاهلیغی اله بوجور آداملارین دیر. ۱۵ دوغروسونی سئزه دیئم؛ کئم تارینین پادشاهلیغینی، بئر اوشاق کئمی قبول الهمهسه، اورایا گئرمه یه جک.» ۱۶ و اوشاقلاری قوجاغینا آلیب، اللرنی اولارین اوستونه قویدی و اولارا برکت وردی.

وارلی جاوان

۱۷ یولا چیخاندا بئری قاچا-قاچا عئسانین یانینا گلدی و اونون قاباغیندا دئر چؤکوب سوروشدی: «ای یاخشى اوستادا گرک نه الهیم کی، ابدی حیاتی مئرث آلام؟» ۱۸ عئسا اونا ددی: «نه اوچون منی یاخشى چاغیریرسان؟ تاریدان باشقا هج کس یاخشى دیتل. ۱۹ تارینین حؤکملرنی بئلئرسن؛ آدام اؤلدورمه، زئنا الهمه، اوغورلوق الهمه، یالاندان شهادت ورمه، هج کسی آلداتما، آتا و آنانا حؤرمه اله.» ۲۰ او آدام عئسایا ددی: «اوستاد، بولارین هامیسینا جاوانلیغیمدان عمل اله مئشم.» ۲۱ عئسا اونا باخیب اونى سودى و اونا ددی: «خله بئر شین آسکئکدر؛ هر نه یئن واردير، سات، یوخسوللارا پایلا کی، گؤیده خزئن اولاجاق. سورا منئم دالیمجا گل.» ۲۲ آما او آدام بو

پادشاهلیغینا گئرمک، ائکی گؤزلی جهنمه دوشمکدن داها یاخشى دیر. ۴۸ اورایا کی، "اولارین قوردی اؤلمز، اودی دا سؤنمز."

۴۹ چونکی هرکس اود ائنان دوزلانا جاق. ۵۰ دوز یاخشى شی دئر؛ آما اگر دوز دادینی آلدن ورسه، اونى نه جور گئنه شور اله مک اولار؟ ائچئزده دوز اولسون و آرازدا صلوح و سالاماتلیق.»

۱۰ عئسا اوردان چیخیب یهودئیة بؤلگه سئنه، اوردون چاپینین او تاینینا گلدی. جاماعات گئنه اونون یانینا بیغیلدی و او، نجه کی، عادتی ائدی، گئنه اولارا تعلیم وردی.

بوشانماق حاقیندا

۲ فرئسئلر عئسایا یاخینلاشیب، اونى ائتماحان اله مک اوچون سوروشدولار: «آیا کئشئییه جائز دئر کی، آروادینی بوشاسین؟» ۳ عئسا جاواب ورئب اولارا ددی: «موسا سئزه نه امر اله یئب؟» ۴ دئتلر: «کئشئییه ائجازه ورئب کی، بوشانما کاغیدی یازیب آروادینی بوشاسین.» ۵ عئسا اولارا ددی: «داش اورکلی اولدوغوز اوچون موسا بله بئر امری سئزه یازدی. ۶ آما خئلقئتن باشلانیشیندان تارى اولاری کئشی و آرواد یاراتدی. ۷ بونا گؤره ده کئشی اؤز آتا-آناسیندان آیریللاجاق، اؤز آروادینا یاپیشاجاق ۸ و اولار بئر بدن اولاجاقلار، اله کی، اولار آرتیق ائکی یوخ، بئر بدن دئرلر. ۹ اونون اوچون تارینین بئرلشدردئینی ائئسان آیرماسین.»

۱۰ اوده گئنه شاگئردلر بو باره ده اوندان سؤال سوروشدولار. ۱۱ عئسا اولارا ددی: «هر کس آروادینی بوشاییب آیری آرواد ائنان

عئسا گئنه او اونائکی شاگئردئنی قیراغا آپاریب باشینا نه گلهجه بی بارهده دانیشماغا باشلادی: ۳۳ «باخین، بئر اورشلئمه گدئرنک و ائنسان اوغلی باش کاهئنلر و تئورات موعلئمتری الئنه ورتلهجک. اولار اونو اؤلومه محکوم اله یئب قیری یهودئلرن الئنه تسلئم الئیهجک. ۳۴ اولار اونو مسخره اله یئب، اوزونه توپورهجک و اونا شالاق ووروب اؤلدورهجک. و او، اوچ گون سورا دئرئلهجک.»

یعقوب و یوحنا نین ائسته بی

۳۵ زیدی اوغوللاری یعقوب و یوحنا عئسایا یاخینلاشیب، اونا ددئلر: «اوستاد، ائسته یئرئک سندن خاهئش اله دئیئمز، بئرئم اوچون الئیه سن.» ۳۶ عئسا اولارا ددی: «نه ائسته یئرئسز کی سئزن اوچون اله یئم؟» ۳۷ اولار عئسایا ددئلر: «ائجازه ورن سئن جلالیندا بئرئم صاغیندا، بئرئم ده سولوندا اوتوراق.» ۳۸ عئسا اولارا ددی: «نه ائسته دئیئزی بئلئمئسز. مگر ائجه جه یئم پئیالادن ائجه بئلرسز؟ و یا منئم تعمئد آلدیغیم تعمئده آیا سئز ده تعمئد آلا بئلرسز؟» ۳۹ ددئلر: «الئیه بئلرئک.» عئسا اولارا ددی: «ائجه جه یئم پئیالادن ائجه جکسز و آلدیغیم تعمئده سئز ده تعمئد آلاجاقسیز، ۴۰ آما صاغیمدا یا دا سولومدا اوتورماغا ائجازه ورمک منئم الئمه دیئل. بو یرلر موغین آداملار اوچون حاضیرلانیب.»

۴۱ اون شاگئرد، بونی اشئدن وخت، یعقوب و یوحنا یا حئرصلندئلر. ۴۲ عئسا اولاری یانینا چاغیریپ ددی: «بئلرئسز کی، قیری یهودئلر آراسیندا حاکئم ساییلانلار، اولارا آغالیق

سؤزی اشئدن وخت پرئشان اولدی و قمگئن گئدی، چونکی چوخ وارلی ائدی.

۲۳ عئسا اطرافینا باخیب شاگئردلرنه ددی: «نه قدر چئنئدر کی وارلی اولانلار تارینین پادشاهلیغینا گئره لر!» ۲۴ شاگئردلر اونون سؤزوندن حیران قالدیلار. آما عئسا اولارا گئنه جاواب ورتب ددی: «اوشاقلار، تارینین پادشاهلیغینا گئرمک نه قدر چئنئدر! ۲۵ چونکی دوه نئن ائینه دئیئندن کچمه سی، وارلی آدامین تارینین پادشاهلیغینا گئرمه سئندن چوخ آساندیر.» ۲۶ اولار داها چوخ تعجب اله دئلر و اونا ددئلر: «بس کئم نئجات تاپا بئلر؟» ۲۷ عئسا اولارا باخیب ددی: «ائسانلار اوچون بو قیری مومکوندور، آما تاری اوچون یوخ. تاری اوچون هر شی مومکوندور.»

۲۸ پطروس اونا ددی: «بئر هر شی آتیب، سئن دالینجا گلمئشئک.» ۲۹ عئسا ددی: «دوغروسونی سئزه دیئم، اله بئر آدام یوخدور کی، منئم اوچون و ائنچئلن خاطری اوچون اؤنی، قارداشلارینی، باجیلارینی، آناسینی، آتاسینی، اوشاقلارینی، یا دا زمئرئنی آتمیش اولسون ۳۰ و ائندی، بو زاماندا، اذئیئلر ائن یوز قات اولر، قارداشلار، باجیلار، آنالار و آتالار، اوشاقلار و زمئر، اله گئرمه یئب، گله جک عصرده ده، ابدی حیاتی آلماسین. ۳۱ آما چوخ بئرئنجی لر آخیریکی و چوخ آخیریکی لر بئرئنجی اولاجاقلار.»

عئسا اولوب دئرئله جه یئنی خبر وئر

۳۲ اولار اورشلئمه گدن یولدا اثره لی گدئردئلر و عئسا اولارین قباغیندا گدئردی. شاگئردلر حیران قالمیشدیلار و اونون دالیسیندان گدنلره قورخی دوشموشدی.

آندا آدامین گۆزلری آچیلدی و یولا دوشوب
عئسانین دالیسیجا گتدی.

مسنح اورشلئمه داخل اولور

اورشلئمه یاخینلاشیب زیتون
داغینین یانیندا اولان بیت فاجی
و بیت عنیا کندلرئنه یتئشن زامان، عئسا
شاگئردلرئندن ائکئسئنی گۆندرئب^۲ اولارا بله
ددی: «قاباغیزدا اولان کنده گئدن. اورایا
گئردئیز زامان باغلانمیش بئر سیپا تاپارسیز
کی، ائندئیه کئمی هج کس اونا مئنمهئیب.
اونی آجیب گئئرئ. اگر بئر سئزدن
سوروشسا، نه اوچون بونی الهیئرئسز؟»
دئیرئسز: «رئتن بونا احتئیاجی وار و آتن
اونی بورایا گۆندرئجک.»^۴ اولار گتدئلر
و کوچهدده قاپینین یانیندا باغلی بئر سیپا
تاپیب، اونی آچدیلار.^۵ اوردا دورانلاردان
بعضئسی ددی: «نه الهیئرئسز؟ سیپانی نه
اوچون آچیرئسز؟»^۶ شاگئردلر عئسانین
ددئی کئمی اولارا جاواب وردئلر و آداملار
اولاری بوراخیلار.^۷ سیپانی عئسانین یانینا
گئئرئب، اؤز پالتارلارینی سیپانین اوستونه
سردئلر و عئسا اونا مئندی.^۸ چوخ آداملار
پالتارلارینی، بعضئلری ده زمئلردن کسئدئکری
آغاج خوللارینی یولا سئرئدلر.^۹ قاباقدا
گدنلر و آرخادان گنلر چیغیریب دیئرئدلر:
«هوساآا!

رئتن آدیندا گن موبارک اولسون.
۱۰ آتامیز داوودون گن پادشاهلیغی
موبارک اولسون.

الهیئرلر و اولارین ریئرسلری اولارا حاکئمئیت
سورورلر.^۳ آما سئزن آرازدا بله اولمامالی دیر.
آرازدا بؤیوک اولماق ائستهئین، گرک او
بئرئرئنه خئدمت الهسئ^۴ و آرازدا بئرئنجی
اولماق ائستهئین، گرک هامینین قولی اولسون.
۵ چونکی حئتا ائئسان اوغلی دا، اونا خئدمت
اولونماق اوچون گلمه دی. او گلدی کی،
خئدمت الهسئ و جانینی چوخ آداملارین
یولوندا فدا الهسئ.

کور بارتئماوسون شفاسی

۶ اولار آرتحایا گلدئلر. عئسا ائنن
شاگئردلری و بؤیوک بئر جاماعات آرتحادان
چیخاندا، تئماوس اوغلی بارتئماوس
آدیندا کور بئر یولچی یولون قیراغیندا
اوتورموشدی.^۷ بارتئماوس اونون ناصئرهل
عئسا اولدوغونی ائشئن وخت قیشقیریب
ددی: «داوود اوغلی عئسا، منه رحمئن
گلسئ.»^۸ چوخ آداملار اونا آجیقلاندیلار
و ساکئت اولماغینی ائستهئدلر. آما او،
لاپ برک قیشقیریدی: «داوود اوغلی، منه
رحمئن گلسئ.»^۹ عئسا دایانیب ددی:
«اونی چاغیرین.» اولار کور آدامی چاغیریب
ددئلر: «اوزولمه قالخ، سنی چاغیریر.»
۱۰ بارتئماوس عاباسینی اوستوندن آتدی
و یردن سیچراییب عئسانین یانینا گلدی.
۱۱ عئسا اوندان سوروشدی: «نه ائستهئرئسن
کی، سنه الهیئم؟» کور آدام اونا ددی:
«اوستاد، گۆزلرئم گئنه گۆرسون.»^{۱۲} عئسا
اونا ددی: «گت، ائمانین سنی شفا وردی.» او

لاپ اوجالاردا، هوساڤا!»

۱۱ عئسا اورشلئمه گئرب معبده گتدی و هر شی گۆزدن کچئرتدی. گج اولدوغونا گۆره، او اونائک شاکئرد ائن بیت عنیا کندئنه گتدی.

عئسا معبده

۱۲ او گونون صاباحی بیت عنیادان چیخدیقلاری زامان، عئسا آجیقدی. ۱۳ اوزاقدا یارپاقلی بئر انجئر آغاجی گۆردی. آغاج اوستونده بئر شی تاپماق اومندی ائن اونا یاخینلاشدی، آما باینیا گلن واخت، یارپاقدان باشقا اوندا بئر شی تاپمادی، چونکی انجئر فصلی دیئلدی. ۱۴ عئسا اونا ددی: «آرتیق سندن هچ کئم اصلا میوه یمه سئن.» و شاگئردلری بو سۆزی اشتئدئر.

۱۵ اورشلئمه گلدئر. عئسا معبده گئردی و اوردا آلیش-ورئش اله بنلری اشته قوودی. صرافلارین مئزلرنی و گۆیچئن ساتانلارین کورسولرنی چوئردی. ۱۶ و هچ کسی قویمادی کی، معبدئن حیطنندن بئر شی کچئرتسئن. ۱۷ و اولارا تعلئم وئرب ددی:

«مگر یازیلمایب کی، "منئم وئتم بوتون

مئلئر اوچون دوعا ووی

چاغیریلماق؟!»

آما سئر، اونی اوغرولار یوواسینا

دؤندرئپسئر.»

۱۸ باش کاهئنلر و تئورات موعئلملری بونی اشتئدئر و عئسانی هلاک اله مک اوچون بئر یول تاپماغا باشلادیلار. چونکی اوندان قورخوردولار. اونا گۆره کی، بوتون خالق اونون تعلملرئندن حیران قالمیشدی. ۱۹ آخشام اولاندا اولار شهردن اشته چیخدیلار.

انجئر آغاجینین قوروماسی

۲۰ او گونون صاباحی انجئر آغاجینین یانیندان کچنده، اونی کؤکوندن قوروموش گۆردولر. ۲۱ پطروس عئسایا خاطیرلادیب ددی: «اوستاد باخ، لعنت اله دئئن انجئر آغاجی قورویوب!» ۲۲ عئسا جاواب وئرب اولارا ددی: «تارییا ائمانیز اولسون! ۲۳ دوغروسونی سئر دئیرم، هرکس بو داغا دسه: "فالخ، دهنزه آتیل!" و اوره یئنده شک اله مه یئب ددئینئن اولاجاغینا ائنانسا، ددئی کئمی اولاجاق. ۲۴ بونون اوچون سئر دئیرم، دوعا اله دئیز و ائسته دئیز هر شین إله ائندئن آلدیغیزا ائنانین و سئرئن اوچون اولاجاق.

۲۵ دوعایا دوردوغوز زامان، هر بئر آدمین ضئدئنه اوره یئرده نه ساخلایبسیز، باغیشلاین کی، گۆیلرده اولان آتاز دا سئرئن تقصئرلرنی باغیشلاسن. ۲۶ اگر باغیشلامایسیز، گۆیلرده اولان آتاز دا سئرئن تقصئرلرنی باغیشلامایاجاق.»

عئسانین قودرتی حاقیندا سؤال

۲۷ اولار گئنه اورشلئمه گلدئر. عئسا معبدئن حیطننده گزنده، معبدئن باش کاهئنلری، تئورات موعئلملری و آغسقاللار عئسانین یانینا گلدئر ۲۸ و اونا ددئر: «سن بو ائشلری نه حاق ائنان اله یئرسن؟ بولاری اله مک اوچون بو قودرتی سنه کئم وئرب؟» ۲۹ عئسا اولارا ددی: «منئم ده سئرذن بئر سؤالیم وار. منه جاواب وئرن، او واخت من ده سئر دئهرم کی، بو ائشلری کئمئن قودرتی ائن گؤرورم. ۳۰ یحیانین تعمئد قوسلی تاری

اوزوم باغیندان ایشیه آندیلار. ^۹ ائندی اوزوم باغینین صاحبی نه ایشیه جک؟ گله جک، او باغبانلاری هلاک الهیئب، اوزوم باغینی اؤزگه باغبانلارا وره جک. ^{۱۰} مگر بو یازینی اوخوماییبسیز کی،

”بتالارین ردّ اله دئکلی داش،

بتنانین اصلی داشی اولوب.

^{۱۱} بو ریئن ائشی ائدی،

و گؤزوموزده حیرتلی گؤرونور!»

^{۱۲} اولار آله شیدلر عئسانی بئر نحو ائن

توتسونلار، چونکی باشا دوشدولر کی، بو

مثلی اولارین باره سینده دیر. آما خالقان

قورخدوقلاری اوچون اوئی بوراخیب گتدیلر.

قیصره باج ورمک

^{۱۳} سورا فرئسلردن و هئردوچولاردان بعضئلرئی عئسانین یانینا گؤندردیلر کی، اونون اؤز سؤزی ائن اوئی تورا سالسینلار. ^{۱۴} اولار گلئب عئسایا ددیلر: «اوستاد، بئلئرئک کی، سن صادئق بئر آدامسان و هچ کسدن قورخون یوخدور، چونکی آداملار آراسیندا فرق قویمادان تارینین یولونی دوزلئک ائنن اؤیزدئرسن. روم ائمپراطورینا خراج ورمک بئزه جائزدئر یا یوخ؟» ^{۱۵} عئسا اولارین ائکی اوزلوبوئی بئلئب، اولارا ددی: «منی نه اوچون ائمتاحان الهیئرئز؟ بئر دئنا گتئرئن گؤروم.» ^{۱۶} اونا بئر دئنا گتئرئدیلر. عئسا اولارا ددی: «اونون اوستونده اولان شکیل و آد کئئمئ دئر؟» اولار جاواب وردیلر: «ائمپراطورون.» ^{۱۷} عئسا اولارا ددی: «او زامان ائمپراطورون مالینی ائمپراطورا، تارینین مالینی دا تارینا ورئن.» اولار اونون سوزلرئندن حیرتدن مات قالدیلار.

طرفئندن ائدی، یوخسا ائنساندان؟ جاواب ورئن: «^{۳۱} اولار آرالاریندا مصلحتله شئب ددیلر: «اگر «تاریدان» دسک، او دئییه جک؛ «نه اوچون اونا ائنانمادیز؟» ^{۳۲} آما اگر «ائنساندان» دسک...» اولار خالقان قورخدولار، چونکی هامی یحیانی حقیقی بئر پیغمبر بئلئردی. ^{۳۳} و عئسایا جاواب ورئب ددیلر: «بئلئرئک.» عئسا اولارا ددی: «من ده سئزه دئمئر کی، بو ائشلری نه حاق ائنان گؤروزم.»

شرور باغبانلار مثلی

۱۲ عئسا مثللر ائن اولار ائنان دانیشماغا باشلادی: «بئر آدام اوزوم باغی اکدی و اونون اطرافینا دووار چکدی. اوزومی سیخماق اوچون ائچئنده بئر حوویوض قازیب، باغدا بئر بورج ده تئکدی و سورا باغی باغبانلارا ائجاره یه ورئب، اؤزگه بئر مملکته گئدی. ^۲ محصول زامانی باغبانلارین یانینا بئر قول گؤندردی کی، باغین میوه سنئدن اولاردان آلسین. ^۳ آما باغبانلار قولی توتوب دؤیدولر و الی بوش قایتاردیلار. ^۴ باغ صاحبی گئنه آیری بئر قول گؤندردی. آما اولار بو قولون باشینی یارالاییب، تحقئر اله ددیلر. ^۵ باغ صاحبی باشقا بئرئی ده گؤندردی. اوئی دا اؤلدوردولر. آیری بئر چوخ قول گؤندردی. اولارین بعضئسنی دؤیدولر، بعضئسنی ده اؤلدوردولر. ^۶ باغ صاحبتئنن عزئر بئر اوغلی وار ائدی. «اوغلوما حؤرمهت ائییه جک!» دئیب، آخیردا اوئی باغبانلارین یانینا گؤندردی. ^۷ آما باغبانلار بئرئئرئنه ددیلر: «وارئث بودور! گلئن اوئی اؤلدورک کی، مئرئث بئزه قالسین.» ^۸ اوئی دا توتوب اؤلدوردولر و

قنیامت حاقیندا سۆال

لاپ بۆیوک حۆکم

۱۸ «اوندان سورا صادوقی فئرقه سئئین عالمئلمری عئسانین یانینا گلدئلر. صادوقئلر اولولرئ دئرئلمه سئنی ائنگار الهیئرئلر. اولار عئسادان سوروشدولار: ۱۹ «اوستادا! موسا پیغمبر بئزئم اوچون یازیب کی، اگر بئر کنشئنن اولی قارداشی اؤلسه و آروادینین اوشاق اولماسا، گرک صاغ قالان قارداش اونون دول آروادینی آلیب، اؤلن قارداشینا نسل قویا. ۲۰ ائندی، یددی قارداش وارائدی؛ بئرئنجسی بئر آرواد آلدی و اوشاقسیز اؤلدی. ۲۱ ائکئنچی قارداش او آروادی آلدی و او دا اؤولادسیز اؤلدی. اوچونجوسی ده بله. ۲۲ اله بوجور یددی قارداشین هچ بئرئین اوشاقلاری اولمادی. هامیدان سورا آرواد دا اؤلدی. ۲۳ بونا گؤره اؤلور دئرئلنده او آرواد اولاردان هانسینین آروادی اولاجاق؟ چونکی او، یددی سئئن ده آروادی اولوب.»

۲۴ عئسا اولارا ددی: «سئزن سهو الهدیئرئن سببی ده اله بودور، چونکی نه موقدس کتتابی آنالایرسیز، نه ده تارینین قودرتئی. اله دیئل؟ ۲۵ چونکی اؤلولردن دئرئلن واخت نه اوله نئرلر نه ده آره گدئرلر، بلکی گؤیده کی ملکر کئمی اولولار. ۲۶ آما اؤلولردن دئرئلمه مطلبئنه گلئجه، مگر موسانین کتتابیندا، آلولانان بوتا حاقیندا کی روایتده، اوخوما ییبسیز کی، تاری اونا دیئر: "من ائبراهئمئن تارسی، ائسحاقین تارسی و یعقوبون تارسی یام؟" ۲۷ تاری اؤلولرئن تارسی یوخ، دئرئلرئن تارسی دیر. سئر چوخ سهو الهیئرئز.»

۲۸ تئورات موعئلئرئندن بئری یاخینلاشیب، اولارین بحث لرئنه قولاق آسدى و عئسانین اولارا یاخشی جاواب وردئینی ائشئنده، عئسادان سوروشدی: «حۆکملرئن لاپ موهمی هانسی دیر؟» ۲۹ عئسا جاواب وردی: «حۆکملرئن لاپ موهمی بودور: "ائت ای ائسرائیل! رب تاریمیز واحددر. ۳۰ رب تارینی بوتون اوره یئندن، بوتون جانیندان، بوتون فئکرئندن، و بوتون قوؤئنن ائن سو." ۳۱ ائکئنچی حۆکم بودور: "قونشونی دا اؤزون کئمی سو." بولاردان بۆیوک حۆکم یوخدور.» ۳۲ تئورات موعئلئمی عئسایا ددی: «چوخ گؤزل، اوستادا! دوغری ددن کی، تاری واحددر و اونا تای یوخدور. ۳۳ و اونی بوتون اوره یئندن، بوتون فهمئندن و بوتون قوؤئتئندن سومک، و قونشونی دا اؤزون کئمی سومک بوتون یاندرما هدئیه لر و قوربانلاردان ارزئشلی دئر.» ۳۴ عئسا اونون عاغیلی جاواب وردئینی گؤرنده اونا ددی: «سن تارینین پادشاهلیغیندان اوزاق دیئلسن.» آرتیق هچ کس اوندان بئر شی سوروشماغا جورعت الهه دی.

مسئح کئمن اوغلودور؟

۳۵ عئسا معبدده تعلئم ورتب بله ددی: «تئورات موعئلئلری نجه دئییه بئلئرلر کی، مسئح داوود پادشاهین اوغلودور؟ ۳۶ داوود اؤزی موقدس روحدان ائلهام آلیب ددی: "رب منئم ربئم ده دی:"

گله جک باره ده

۱۳ عئسا معبدن چیخاندا
شاگردلرئندن بئری اونا ددی:
«اوستاد باخ! نه بؤیوک داشلار، نه عظمتلی
عئمارتلر!»^۲ عئسا اونا ددی: «بو بؤیوک
عئمارتلی گورورسن؟ داش- داش اوسته
قالماياجاق، هر شی ییخیلاجاق.»

۳ عئسا، زیتون داغیندا، معبدن قاباغیندا
اوتورموشدی کی، پطروس، یعقوب، یوحنا، و
آندریاس آیریجا اوندان سوروشدولار: «بئره
ده گورک بو ددئکلرن نه زامان اولاجاق؟ بو
ائشکلرن باش ورمه سی واختینن یاخیلاشما
علامتی نه دئر؟»^۵ عئسا دا اولار ددی:
«آییق اولون کی، هج کس سئزی یولدان
چیخارتماسین. ^۶ چونکی بئر چوخلاری منئم
آدیدما گلئب دئیجه جکر "او منم" و چوخ
آداملاری یولدان چیخارداچاقلار. ^۷ جنگلر و
موحاربهلر خبرلرنی ائشئدئین زامان، اوره یئر
اوزولمه سن. بوتون بولار گرک یئرته یتشه،
آما آخیر زامان حله یتشمه یئب. ^۸ چونکی
منئت منلئن، مملکت مملکتن ضئدئنه
قالخاجاق. موختلف پرلرده زلزله لر اولاجاق،
آجلیق دوشه جک، بولار دوغوم سانجی لارینین
باشلانماسی دیر.

۹ آما سئز آییق اولون. سئزی محکمه لره
وره جکر، عئبادتگاهلاردا دؤیوله جکسئز و منه
گوره، سئز والئر و پادشاهلار حوزوروندا
دوراجاقسئز کی، اولار شهادت اولسون. ^{۱۰} اؤل
گرک ائنجئلن خوش خبری بوتون منئلره
اعلان اول. ^{۱۱} سئزی توتوب تسلم اله دئکلری
زامان، نه دئیجه یئرئن باره سنئده ننگاران
اولمایین. او ساعاتدا سئزه نه ورئلسه، اونی
دیین. چونکی دانیشان سئز دینلسئز بلکی

صاغیمدا اوتور،

او زاماناجاق کی، من دوشمنلرنی

آیاقلارینن آلتینا سلام.

۳۷ داوود پادشاه اوزی، اونی رب چاغیردیغینا
گوره، او، نه جور داوودون اوغلی اولار؟! «
اورداکی بؤیوک جاماعات عئسانین سؤزلرئنه
شادلیق ائنان قولاق آسیردی.

تؤورات موعلئمئرئندن اوزوزی گؤزله یئن

۳۸ عئسا تعلئمئرئنده اولار بله ددی:
«تؤورات موعلئمئرئندن اوزوزی گؤزله یئن.
اولار، اوزون عبالاردا گزمه یی، میدانلاردا
سلام آلماغی، ^{۳۹} عئبادتگاهلاردا باش
کورسولری و قوناقلیقلاردا یوخاری پرلرده
اوتورماغی سؤئرلر. ^{۴۰} اولار بئر یاندان دول
آرادلارین اولرئی اودورلار و او بئری یاندان
اؤزلرئی گورسدکم اوچون، اوزون-اوزون
دوعالار اله یئرلر. بو آداملارین جزاسی لاپ
چوخ اغیر اولاجاق.»

دول آروادین هدئیته سی

۴۱ عئسا معبدن هدئیته صاندیغینین
قاباغیندا اوتوروب، خالقین نجه صاندیغا
پول آتدیغینا باخیردی. بئر چوخ وارلی آداملار
چوخ پول آتیردیلار. ^{۴۲} اولاردان سورا بئر دول
آرواد گلئب، ائکی قارا پول صاندیغا آتدی.
۴۳ عئسا شاگردلرنی یانینا چاغیریب ددی:
«دوغروسونی سئزه دیرم، بو کاسیب دول
آرواد صاندیغا پول آتانلارین هامیسیندان
چوخ آتدی. ^{۴۴} چونکی اولارین هامیسی اؤز
وارلارینین چوغلوغوندان هدئیته وردئرلر، آما
بو آرواد کاسیبلیغینا باخماییب، بوتون وارینی
یعنی کچئنمک اوچون آئنده نه وارائدی،
وردی.»

آی ائشیغینی ورمه یه جک.

^{۲۵} اولدوزلار گۆیدن دوشه جک،

و گۆیلرین قودرتلری تئتره یه جک.

^{۲۶} او زامان خالق ائئسان اوغلونی گۆره جک
کی بولودلار ائچئنده قودرت و بۆیوک بئر جلال
ائئان گلئر. ^{۲۷} ائئسان اوغلی او واخت ملکرئنی
گۆندرەجک و اؤز سچدئکلرئنی دۆرد طرفدن،
یرئن اوجوندان گۆیون اوجونا قدر، بیغاجاق.

^{۲۸} ائئندی، انجئر آغاجیندان اؤیره نئن.
خوللاری تره له نئب یاریاق آچاندا بئلئرسئز کی،
یای آرتیق یاخیندیر. ^{۲۹} اله بوجور دا، سئر
بو شیرلئن باش وردئینئنی گۆرنده، بئلئن کی،
او یاخیندیر، قاپیدادیر. ^{۳۰} دوغروسونی سئر
دیئم؛ بو شیرلئن هامیسی پرئنه یتشمه یئنجه
بو نسل آرادان گتمه یه جک. ^{۳۱} گۆی و پر
آرادان گیده جک، آما منئم سۆزلرئم آرادان
گتمه یه جک.

مستحئن گله جه یی باره ده

^{۳۲} آما هچ کس او گون و او ساعاتی
بئلئر، نه گۆیون ملکرئ، نه ده اوغول.
آنادان باشقا هچ کئم بئلئر. ^{۳۳} دئقئلی و
اویاق اولون! چونکی او واختین نه زامان
اولدوغونی بئلئرسئر. ^{۳۴} بو، سفره گدن بئر
آدامین وضعئنه بزهر. ائئئندن آیریلان واخت،
اؤئئن ائختتیارینی نؤکرلرئنه ورئب، هره یه اؤز
ائشئنی تاپشیردی و قاپیچی دا امر اله دی کی،
اویاق قالسین. ^{۳۵} سئر ده اویاق قالین، چونکی
او صاحبئئنن نه واخت گله جه یئنئ بئلئرسئر.
بئلئرسئر آخشام گله جک و یا گجه یاریسی،
خوروزلارین بانلادیغی واخت گله جک و یا
سحر. ^{۳۶} یوخسا قفلتن گلئب، سئری یوخودا
تاپار. ^{۳۷} سئر ددئکلرئمی هر کسه دیئم: اویاق
قالین.»

تارینین موقدّس روحودور. ^{۱۲} قارداش قارداشی
و آتا اؤولادینی اؤلومه تسلئم ائله یه جک.
اؤولادلار آتا-آنالارینین ضئدئنه قالخاجاقلار
و اولاری اؤلدورده جک. ^{۱۳} منئم آدیما گۆره
هامی سئردن نفرت ائله یه جک. آما آخیرا کئمی
دایانان نئجات تاپاجاق.

^{۱۴} دانیال پیغمبرئن یازدیغی کئمی، خارابالیق
گئئرن ائیرنج شیئن لایق اولمایان یرده
دوردوغونی گۆردویوز زامان، یهودئیه
وئلایتئنده اولنلار داغلارا قاچسینلار. ^{۱۵} دام
اوستونده اولان، بئر شی گۆتورمک اوچون
آشاغی ائئب اؤئنه گئرمه سئن. ^{۱۶} اله بوجور
اکئن یرئنده اولان آدام دا عباسینی گۆتورمک
اوچون اؤه دؤئمه سئن. ^{۱۷} او گونلرده بویلی
اولنلارین و اوشاق آمئزدرئن آروادلارین،
وای حالینا! ^{۱۸} دوعا اله یئن کی، قاچماغیز
قیشا راست گلسمئن. ^{۱۹} چونکی او گونلرده
اله بۆیوک موصئبت اولاجاق کی، تارینین
یاراتدیغی دونیانین باشلانیشیندان ائندئیه
کئمی بله بئر شی نه اولوب، نه ده اولاجاق.
^{۲۰} اگر رب او گونلری قیسالتماسایدی،
هچ بئر ائئسان نئجات تاپا بئلمزدی. آما
سچئلئمئش اولنلارین خاطرئنه گۆره، او
گونلر قیسالیدیلاجاق. ^{۲۱} اگر او زامان بئر
کس سئر ده: ”باخ، مستح بورداير.“
و یا ”باخ، اوردادير!“، اونا ائئانمایین.
^{۲۲} چونکی یالان اولان مستح لر و یالان اولان
پیغمبرلر ظهور ائله یه جک و اله علامت لر و
مؤجوزهلر گۆرسده جک کی، مومکون اولسا،
سچئلئمئشلری ده یولدان چيخاردسینلار.
^{۲۳} آما سئر دئقئلی اولون! سئر هر شی
قاباقدان خبر وردئم.

^{۲۴} ”آما او گونلرده او موصئبتدن سورا،

گون قارالاجاق،

عئسانین اؤلومی یاخینلاشیر

۱۴

مایاسیز چۆرک پاسخا بایرامینا و فطّر بایرامینا ائکی گون قالمیشدی. معبدئن باش کاهنلری و تّوورات موعلّملری عئسانی حئیله ائنن توتوب اؤلدورمک اوچون بئر یول آختاریردیلار. ^۲ آنجاق دیئردلر: «بو ائش بایرام گونلرئنده اولماسین، یوخسا خالق آراسیندا اغتئشاش باش وِزِر.»

^۳ عئسا بیتعنیدا، جوداملی شمعونون اؤئنده، سوفره باشیندا اوتورموشدی کی، بئر آرواد مرمر قایدا چوخ باهالی خالئص سونبول یاغی گئئردی و قابی سیندیریب، یاغی عئسانین باشینا تۆکدی. ^۴ بعضئلری گئئلیلهئب آرالاریندا ددئلر: «بو یاغ نه اوچون بله ائصراف اولوندی؟» ^۵ چونکی بو یاغ اوچ یوز دئئاردان چوخ ساتیلیب یوخسوللار ورئله بئلردی. و آروادا دئئمهیه باشلادیلار. ^۶ آما عئسا ددی: «اونونان ائشئز اولماسین! نه اوچون اونی ائنجئئرسئز؟ او، منه یاخشیلیق الهدی. ^۷ چونکی یوخسوللار دائم سئژئن یانیزدایرلار و نه زامان ائستیه سئز، اولارا یاخشیلیق الئیه بئلرسئز. آما من، دائم سئژئن یانیزدا دئلم. ^۸ آرواد الئندن گلنی الهدی و باسدیریلماق اوچون منئم بدنمی قاباقجadan یاغلادی. ^۹ دوغروسونی سئزه دئرم: ائنجئلئن بو خوش خبری دونانین هاراسیندا اعلان اولونسا، بو آروادین الهدئی ائشه دئئلَب خاطرلرناجاق.»

یهودانین خیانتی

^{۱۰} او زامان ائسکاریوتلی یهودا کی، اونائکی شاگئردلردن بئری ائدی، باش کاهنلرئن یانینا گئدی، اله کی عئسانی اولارا تسلئم الهسئن.

^{۱۱} معبدئن باش کاهنلری بونی ائشئنده سوئندئلر و یهودایا پول وعدهسی وردئلر. او دا موناسئب بئر فورصت آختاریردی کی، عئسانی اولارا تسلئم الهسئن.

رئبن ضیافتی

^{۱۲} مایاسیز چۆرک بایرامینین اؤلئنجی گونی کی، پاسخانین قوربانلیق قوزوسی او گونده کسئلردی، شاگئردلر عئسایا ددئلر: «پاسخا یمه یئنی هارادا یمک ائسته یئرسن؟ گدئب هاردا حاضیر الهیک؟» ^{۱۳} عئسا شاگئردلرئندن ائکئسئنی گؤئدرئب اولارا ددی: «شهره گدئن، سهنگ ائنن سو داشییان بئر کئشی سئزه راست گلهجک. اونون دالیسیجا گدئن. ^{۱۴} بو آدام هارایا گئرسه، او اؤئن صاحبئنه دئین: "اوستاد سنه دئیر: قوناق اوتاغی هارادایر کی، شاگئردلرئم ائنن پاسخا شامینی اورداییم؟" ^{۱۵} او سئزه بالاخانادا دؤشنمئش و حاضیرلانمیش بؤیوک بئر اوتاق گؤرسدهجک. اوردایا پاسخا شامینی حاضیر اله یئن.» ^{۱۶} شاگئردلر چیخیب، شهره گئئلر و هر شی عئسانین اولارا ددئی کئمی تاپدیلار و پاسخا شامینی حاضیرلادیلار.

^{۱۷} آخشام اولاندا عئسا اونائکی شاگئردی ائنن گلدی. ^{۱۸} سوفره باشینا اوتوروب یمک یئینده، عئسا اولارا ددی: «دوغروسونی سئزه دئرم، سئزلردن بئری کی، من ائنن سوفره باشیندا یمک یئر، منی تسلئم الئیهجک.» ^{۱۹} شاگئردلر قمگئن اولدولار و بئر-بئر اوندان سوروشدولار: «حتمن کی، من دئلم؟» ^{۲۰} عئسا اولارا ددی: «او آدام اونائکی شاگئردلردن بئری دئر، او کی، آلئنی من ائنن اوزادیب، چؤره یئنی کاسایا باتیریر. ^{۲۱} چونکی ائنسان اوغلی نجه کی، اونون باره سئنده

آرتیق تآکئد الهیئب ددی: «اگر لازیم اولسا کی سن ائنن اؤلّم، سنی ائنکار الهیئیهجهیم.» شاگئردلرئن هامیسی دا إله ددئلر.

جئسمانی باغیندا

۳۲ اولار جئسمانی آدیندا بئر یره گلدئلر. عئسا شاگئردلرئنه ددی: «سئز بوردا اوتورون، اله کی، من دوعا الهیئم.» ۳۳ و پطروس، یعقوب، و یوحئانی اؤزی ائنن گؤتوردی. درئن سیخینتی و ائضطراب عئسانین جانینا دوشدی. ۳۴ اولار ددی: «جانیم اؤلوم حدئنده قمگئندئر. بوردا دورون و اویاق قالین.» ۳۵ و اؤزی بئر آز اثرهلی گدئب یره دوشدی و دوعا الهیئردی کی، اگر مومکوندور، او ساعات اوندان کچسئن. ۳۶ و دیئردی: «آبا - آتا، سنه هر شی مومکوندور. بو عذاب پئیلاسینی مندن اوزاقلاشدیر. آمآ گئنه ده منئم ائسته دئیئم یوخ، سنئن ائسته دئیئن اولسون.» ۳۷ عئسا قاییدیپ شاگئردلری یوخدا تاپدی و پطروسا ددی: «شمعون یاتیپسان؟ بئر ساعات اویاق قالا بئلهمدئن؟» ۳۸ اویاق قالیب دوعا الهیئن کی، ائمتاحانا دوشمه یه سئز. روح ائسته یئر، آمآ جئسم ضعئفدئر.» ۳۹ و گئنه گدئب دوعا الهی و همن سؤزلری ددی. ۴۰ و قاییدیپ اولاری گئنه یوخولامیش تاپدی، چونکی اولارین گؤزلری آغیرلاشمیشدی و اونا نه جاواب وره جکئرئنی بئلئمردئلر. ۴۱ عئسا اوچونجی دغه گلئب، اولار ددی: «سئز حله ده یاتیپ ائستراحت الهیئرسئز؟ آرتیق

یازیلیب، گدئر. آمآ وای او آدامین حالینا کی، ائنسان اوغلی اونون واسطه سی ائنن تسلئم اولونور. او آدام هچ آنادان اولماسایدی، اونون اوچون چوخ یاخشی اولاردی.»

۲۲ یمک یئینده عئسا چؤره یی گؤتوروب شوکور الهدی و پارچالاییب شاگئردلره وردی و اولار ددی: «آلین، بو، منئم بدنئمدئر.» ۲۳ سورا بئر پئیلا گؤتوردی و شوکور الهیئب اولار وردی و هامی اوندان ائچدی. ۲۴ عئسا اولار ددی: «بو منئم قانیمدیر، تارینین تزه عهدی کی منئم قانیم ائنن مؤهورله نئر، اله او قان کی چوخ آداملار یولوندا تۆکولور. ۲۵ دوغروسونی سئزه دیئر، آرتیق اوزومون محصولوندا ائچمه یهجه ییم، او گونه قدر کی، تارینین پادشاهلیغیندا تزه سئنی ائچئم.»

۲۶ و ائلاهی بئر ماهنی اوخویاندان سورا زیتون داغینا گئندئر.

پطروسون ائنکار الهمه سئئن نبئلکی

۲۷ عئسا اولار ددی: «بو گجه هامیز مندن دؤنه جکسئز. چونکی یازیلیب؛ "چوبانی ووراجاغام و قوبونلار داغیلاجاق."»

۲۸ آمآ من، دئرئلندن سورا سئزدن قاباق جلئل وئلائیئنه گدهجه ییم.» ۲۹ آمآ پطروس اونا ددی: «هامی سندن دؤنسه ده، من سندن اصلا دؤنمه یهجه ییم.» ۳۰ عئسا پطروسا ددی: «دوغروسونی دیئر؛ بو گون، اله بو گجه خوروز ائکی دغه بانلامامیش، سن منی اوچ دغه ائنکار ائیه جکسن.» ۳۱ آمآ پطروس داها

و تۋورات موعلّملرى اورايا ييغىلدیلار.
^{۵۴} پطروس لاپ بۇيوك كاهننن حيطننن
 انچه رثسئنه قدر اوزاقدان عئسانين داليسيچا
 گتدى و اوردا موحافئزلىر ائتن اود يانيندا
 اوتوروب اۋزوني قيزيشديرىدى. ^{۵۵} بو
 وخت، باش كاهنلر و بوتون شورا عئسانى
 اۋلدورمك اوچون اونون ضئدئنه شهادت
 آختاريدىلار، آما تاپمىدىلار. ^{۵۶} گرچى بئر
 چوخلارى اونون ضئدئنه يالاندان شهادت
 ورئدئلر، آما بو شهادتلىر بئريئرى ائتن راست
 گمئردى. ^{۵۷} بعضئلىر قالخيب عئسانين
 ضئدئنه يالاندان شهادت ورئب دئردئلر:
^{۵۸} «بئر اشتئدئك كى، دئردى: "ال ائتن
 تئكئلمئش بو معبدى ييخيب، ال ائتن
 تئكئلمئش آيرى بئرئى اوچ گونده بئنا
 الهرم."» ^{۵۹} آما اولارين شهادتلىرى بئرئرى
 ائتن راست گمئردى. ^{۶۰} لاپ بۇيوك كاهن
 اورتادا آياغا قالخيب، عئسادان سوروشدى:
 «هچ جاواب ورمرئسن؟ بولارين سنن
 ضئدئنه وردئكلىرى شهادت نه دئر؟» ^{۶۱} آما
 عئسا سوكونت الهئب، اونون سوآلىنا جاواب
 ورمهدى. باش كاهن گئنه اوندان سوروشوب
 ددى: «آيا سن وعده ورئلن مسئح موتبارك
 تارينين اوغلسان؟» ^{۶۲} عئسا ددى: «منم، و
 سئر ائئسان اوغلونى گۆرهچكسئر كى، تارينين
 قودرتئنن صاغيندا اوتوروب، بولودلار
 آراسيندا گلئر.» ^{۶۳} لاپ بۇيوك كاهن اۋز
 پالتارينى جيريپ ددى: «آرتيق شاهئلدر نه
 احتئياجيمىز وار؟» ^{۶۴} اونون كوفر دئئيئى
 اشتئدئر. سئر نه دئرسئر؟» اولارين
 هاميسى عئسانى اۋلومه محكوم الهدئلر.
^{۶۵} و بعضئلرى اونون اوستونه توپورمهيه
 باشلايدىلار. عئسانين گۆزلرئنى باغلايىب اونا
 يوموروق وورا-وورا اوندان سوروشوردولار:

بسدئر. وخت گلدى؛ باخ، ائئسان اوغلى
 گوناھكارلارين ائنه تسلئم اولونور. ^{۶۲} دورون
 گدك! باخين، منى تسلئم الهين گلئر!»

عئسا توتولور

^{۶۳} عئسا حله دانيشيردى كى، يهودا كى
 اون ائكى شاگئردلردن بئرئى ائدى، يانيندا
 قيلينجلى و آل آغاجلى بۇيوك بئر جاماعات
 ائنان يئتئشدى. اولار باش كاهنلر، تۋورات
 موعلّملرى و آغساقاللار طرفئندن
 گۆندئرئلمئشدئلر. ^{۶۴} عئسانى تسلئم الهين
 اولار ائنان قرارلاشيب دئمئشدى: «كئمى
 اۋپسم، عئسا اودور. اونى توتون و احتئياط
 ائنان آپارين.» ^{۶۵} يهودا، گلئئى آندا عئسايا
 ياخينلاشيب «اوستاد» دئيه-دئيه اونى
 اۋپدى. ^{۶۶} اولار عئسانى ياخالايىب توتدولار.
^{۶۷} آما يانيندا دورانلاردان بئرئى قيلينجى
 چكدى و لاپ بۇيوك كاهننن قولونى ووروب
 قولاغينى كسدى. ^{۶۸} عئسا اولارا ددى: «يول
 كسهنن اوستونه گلن كئمى، قيلينجلار و
 آل آغاجلار ائنان اوستومه گلئيسئر؟» ^{۶۹} هر
 گون معبدده تعلئم ورنده يانيزدا ائدئم و منى
 توتمايدىز. آما قوى موقدس يازيلار يرئنه
 يئتئشسئر.» ^{۷۰} او زامان شاگئردلرئن هاميسى
 عئسانى قويوب قاچدىلار.
^{۷۱} بئر جاوان كى لوت بدنئنى كتان پارچايا
 بوروموشدى، عئسانين داليسيچا گدئردى.
 اولار اونى دا توتدولار. ^{۷۲} آما او، كتان پارچانى
 بوراخيب، لوت قاچدى.

عئسا يهود شوراسينين حوزوروندا موحاكئمە اولور

^{۷۳} عئسانى لاپ بۇيوك كاهننن يانينا
 آپاريدىلار. بوتون باش كاهنلر، آغساقاللار،

هچ جاواب ورمئرسن؟ باخ گور نه قدر سنئن ضئدئنه شهادت ورئلر.^۵ آما عئسا حله ده جاواب ورمئردی، اله کی، پئلاط تعجوب الهدی.

^۶ پئلاطین رسمی بو ائدی کی هر بايرامدا خالقین ائسته دئی زئندانئن اولار اوچون آزاد الهسن. ^۷ بارآبا آدیندا بئری وار ائدی کی، عوصیان واختی آدام اؤلدورن عوصیانچیلار ائنان بئرلکده زئناندا دوشموشدی. ^۸ خالق گلب پئلاطدان ائسته دئلر کی، هر زامانکی رسمی اولار اوچون يرئنه يتئرسن. ^۹ پئلاط اولارا جاواب ورئب ددی: «آيا ائسته يئرستر کی سترئن اوچون يهودئلرن پادشاهینی آزاد الهیئم؟» ^{۱۰} پئلاط بئرلردی کی، باش کاهنلر پاخیلیقدان عئسانی اونا تسلیم الهیئلر. ^{۱۱} آما باش کاهنلر خالقی قیزیشدیردیلا کی، اونون عوضئنه بارآبانی آزاد الهسن. ^{۱۲} او وخت پئلاط گئنه اولاردان سوروشدی: «بس يهودئلرن پادشاهی چاغیردیغیز آداما نه الهیئم؟» ^{۱۳} اولار گئنه چاغیردیلاز: «اونی چارمیخا چک.» ^{۱۴} پئلاط اولارا ددی: «نئییه، نه پئسلئک الهیئب؟» آما اولار لاپ اوجادان باغیریب ددئلر: «اونی چارمیخا چک!» ^{۱۵} پئلاط خالقی راضی الهمک اوچون بارآبانی آزاد الهدی و عئسایا شلاق ووردوراندان سورا اونی چارمیخا چکئلمه یه وردی.

سربازلار عئسانی آله سالیرلار

^{۱۶} سربازلار عئسانی ساراین ائچئنه، یعنی والئئن سارایینا آپاردیلار و قوشونون هامیسینی بئر یره ییغیدیلار. ^{۱۷} اونا قیرمیزی پالتار گیدئردئلر و تنکالاردان بئر تاج هؤروب اونون باشینا قویدولار. ^{۱۸} اونا تعظم الهیئب، دیئردئلر: «سالام، ای يهودئلرن

«نئئلئک اله!» موخافئظلر ده اونی توتوب ووردولار.

پطروسون ائنکاری

^{۶۶} پطروس آشاغیدا، حیطده اولاندا، باش کاهنئن کنئرلئندن بئری گلدی ^{۶۷} و پطروسی اود یانیندا قیزیشان حالدا گورنده، اونا دئقت ائن باخیب ددی: «سن ده ناصئرله عئسا ائنن ائدئن.» ^{۶۸} آما پطروس ائنکار الهیئب ددی: «سنئن نه ددئیئن بئلئم و باشا دوشمورم.» و دروازایا ساری گتدی. ^{۶۹} کنئر قیز اونی گئنه گوروب، اوردا دورانلارا ددی: «بو آدام، اولاردان بئری دئر.» ^{۷۰} آما پطروس گئنه ده ائنکار الهدی. بئر آز سورا اوردا دورانلار پطروسا ددئلر: «جلئل اولدوغون اوچون دوغرودان دا سن ده اولاردانسان.» ^{۷۱} آما پطروس لعنت الئییه-الئییه، آند ائچمه یه باشلادی: «ددئیئر او آدمی تانیمیرام.» ^{۷۲} و او آندا خوروز ائکنجی دغه بانلادی. پطروس عئسانین اونا ددئی سؤزی یادینا گتئردی کی دئمئشدی، «خوروز ائکی دغه بانلامامیش، سن اوچ دغه منی ائنکار الئییه چکسن.» و هؤنکور هؤنکور آغلاماغا باشلادی.

پئلاطین محکمه سئنده

۱۵ سحر تزدن، باش کاهنلر، آغساقالار، تئورات موعلئملىرى و بوتون شورا آدمالارى مصلحتلشدئلر. اولار عئسانی باغلايیب آپاردیلار و والی پئلاط تسلیم الهدئلر. ^۲ پئلاط اوندان سوروشدی: «سن يهودئلرن پادشاهی-سان؟» عئسا اونا ددی: «سن اؤزون بله دیئبسن.» ^۳ باش کاهنلر اونا چوخلی بؤهتانلار ووردولار. ^۴ آما پئلاط گئنه اوندان سوروشدی: «سن

موعلئملری ده آرالاریندا اونی مسخره الهیئب دئیئردئللر: «آیری آداملاری نئجات وردی، آما اؤزونی نئجات وره بئلمئر. ۳۲ ائسرائیلئن پادشاهی مسیح، قوی ائندی چارمیخدان دوشسون و بئر گؤروب اونا ائمان گئئرک.» عئسانین یانیندا چارمیخا چکئلنلر ده اونی سؤیوردولر.

عئسانین اؤلومی

۳۳ ناهارچاغی ساعات اون ائکئدن، ناهاردان سورا ساعات اوچه قدر، بوتون اؤلکه یه قارانلیق دوشدی. ۳۴ ناهاردان سورا ساعات اوچ ده عئسا اوجا سس ائئن قیشقیردی: «اؤلوی، اؤلوی، لاما سبتقه نه؟» یعنی: «تاریم، تاریم! نه اوچون منی ترک اله دئ؟» ۳۵ اوردا دورانلاردان بعضئسی بونی ائشئندنه دئللر: «باخین، ائلیانی چاغیر.» ۳۶ آرالاریندان بئری قاجیب، بئر ابری تورش شرابا باتیردی و اونی بئر قامیشین اوجونا تاختیب عئسایا ائچئرتدی و ددی: «قویون گؤرک آیا ائلیا اونی اندئرمه یه گلئر؟» ۳۷ آما عئسا اوجا سس ائئن قیشقیریب، جان وردی. ۳۸ او آندا معبدئن پرده سی یوخاریدان آشاغی یا قدر ائکئییه بؤلوندی. ۳۹ عئسانین قاباغیندا دوران روملی افسر، اونون بله قیشقیریب جان وردئینی گؤرنده ددی: «دوغرودان دا بو آدام، تارینین اوغلی ائدی.»

۴۰ اوردا بعضی آروادلار دا اوزاقدان باخیردیلار. اولارین آراسیندا مجدلی مریم، یوسایین و کئچئک یعقوبون آناسی مریم و سالومه ده دایانمیشدی. ۴۱ عئسا جئل وئلايتئننده اولاندا بو آروادلار اونون دالیسیجا

پادشاهی! ۱۹ قامیش ائنان عئسانین باشینا ووروردولار، اوستونه توپوروردولر، و دئز چؤکوب اونا سجده الهیئردئلر. ۲۰ سربازلار عئسانی آله سالاندان سورا قیریمیزی پالتاری اونون ائینئندن چیخاردیب اؤز پالتارینی گیدئردئلر. و اونی چارمیخا چکئلکم اوچون ائشئییه چیخارتدیلار.

عئسا چارمیخا چکئلر

۲۱ شمعون آدیندا کرینلی بئر آدام شهرئن ائشئیندن گلئب اوردان کچئردی. شمعون، ائسکندر و روفوسون آتاسی ائدی. سربازلار اونی مجبور اله دئلر کی، عئسانین چارمیخینی داشیسین. ۲۲ عئسانی جولجوتا دئئلن یره گئئردئلر، کی معناسی «گلّه یری» دئر. ۲۳ او واخت اونا مور ائنان قاریشمیش شراب وردئلر. آما عئسا ائچمه دی. ۲۴ اونی چارمیخا چکدئلر و پالتارینی آرالاریندا بؤلوشوب، کئمه نه چاتماسی اوچون پوشک آتدیلار.

۲۵ سحر چاغی ساعات دوغوز ائدی کی عئسانی چارمیخا چکدئلر. ۲۶ اونون تقصئری باشینین اوستونده یازیلیمیش ائدی: «یهودئلرئن پادشاهی.» ۲۷ اونونان ائکی اوغرونی دا چارمیخا چکدئلر، بئرئی صاغ طرفئنده، او بئرئی ده سول طرفئنده. ۲۸ و بوجور دا موقدس کئتابدا یازیلدیغی سؤز یرئنه یتئشیدی کی، دئز: «او، تقصئرکارلار ائنان بئر ساییلدی.» ۲۹ اوردان کچئلر عئسانی سؤیوردولر و باشلارینی ترپه دئب دئئردئلر: «ای معبدی ییخیب اوچ گونده تئکن، ۳۰ اؤزونی خئلاص اله. چارمیخدان آشاغی دوش.» ۳۱ باش کاهئنلر و تؤولرات

آغ پالتار گيئئمئش بئر جاوانی اوتورموش
 گۆزنده حيرت اله دئللر. ^۶ جاوان اولارا ددی:
 «قورخماين! سئز چارميخا چکئئمئش
 ناصئرهلې عئسانې آختارپرسيز. او دئرئلب،
 بوردا دئلل. باخين، اونی قويدوقلاری ير
 بورادير. ^۷ ائندی گدئن اونون شاگئردلرئنه
 و پطروسا دئئن کی، او سئزدن قاباق جئلله
 گدئ. ددئې کئمی اونی اوردا گۆره جکسئز.»
^۸ اولار مقبره ددن چيخيپ قاجديلار، چونکی
 تئتره مه و حيرت اولاری بوروموشدی.
 قورخدوقلاريندان هچ کسه بئر شی دمه دئللر.
^۹ هفته نئن اولکی گونی سحر تزدن، عئسا
 دئرئلندن سورا اولده اؤزونې مجدلی مريمه
 گؤرستدی. عئسا مريمدن يدي ائبلئس
 روح قوموموشدی. ^{۱۰} مريم گدئب عئسا
 ائئن اولانلار خبر وردی. اولار ياس توتوب
 آغلایردیلار. ^{۱۱} آما عئسانين دئری اولوب
 اونا گؤرونديونی ائشئندنه ائنانمادیلار.
^{۱۲} بو شيلردن سورا، عئسا اولاردان
 ائکئسئنه، آیری بئر شکئلده کنده گدن وخت
 گؤروندی. ^{۱۳} بولار قاييديب شاگئردلر خبر
 وردئلر، آما اولار بولاردا ائنانمادیلار.
^{۱۴} و اوندان سورا عئسا اؤزونې او اون بئر
 شاگئرده، اولار سوفره باشيندا اولاندا ظاهر
 الهدی و اولاری ائمانسيزليقلاری و داش اوزکلی
 اولدوقلاری اوچون دانلادی. چونکی اولارين
 سؤزلرئنه کی اؤلورلدن دئرئلندن سورا اونی
 گؤرشموشدولر، ائنانماميشديلار. ^{۱۵} عئسا اولارا
 ددی: «بوتون دونيايا گدئن و بو خوش
 خبری بوتون خالقا اعلان الهیئن. ^{۱۶} ائمان
 گتئرئب تعمئد قوسلی آلان نئجات تاپاجاق؛
 آما ائمان گتئرمه ين محکوم اولاجاق. ^{۱۷} بو
 علامتler ائمان گتئرئلر ائئن اولاجاق: منئم
 آديم ائنان ائبلئس روحلاری قوواجاقلار و تزه

گدئب، اونا خندمت الهیئر دئلر. عئسا
 ائئن اورشلئمه گلمئش بئر چوخ آرواد دا
 اولوب-کچئلره باخير ديلار.

عئسانين تدفنی

^{۱۲} آرتيق آخسام اولموشدی. حاضرليق
 گونی، يعنی موقدس شنبه ددن بئر گون قاباق،
^{۱۳} آرماتالې يوسئف کی يهود مجلئسئئن
 حؤرمتلی عوضولرئندن بئری ائدی و تارينين
 پادشاهليغيני گؤزله يئردي، جسارتئنی بئر
 يره ييغيپ پئلاطين يانينا گتدی و عئسانين
 جسدئنی ائسته دی. ^{۱۴} پئلاط کی عئسانين
 بله تز اؤلدويونه ائنانميردی، روملی افسری
 يانينا چاغيردی کی گؤرسون عئسا اؤلوب يا
 يوخ. ^{۱۵} و روملی افسردن احوالاتی بئلندن
 سورا عئسانين جسدئنی يوسئفه وردی.
^{۱۶} يوسئف ده کئنان آلدی و عئسانين
 جسدئنی چارميخدان آشاغی اندئرئب، کئنان
 پارچايا بوكدی. اونی قايدا قازيلميش بئر
 مقبره يه قويدی و مقبره نئن آغزينا بئر داش
 دئيرلئدی. ^{۱۷} مجدلی مريم و يوساين آناسی
 مريم اونون هاراي قويلدوغونی گؤردولر.

عئسانين اؤلورلدن دئرئلمه سی

شنبه گونی کچندن سورا، مجدلی
 مريم، يعقوبون آناسی مريم، و
 سالومه عطئرلر آلدیلار کی، گدئب عئسانې
 عطئرله سئلر. ^۲ و هفته نئن اولکی گونی، سحر
 چوخ تزدن، گون چيخان وخت مقبره يه ساری
 گلدئلر. ^۳ و آرالاريندا دئير دئلر: «گۆره سن
 قبئرئن آغزينداکی داشی بئرئم اوچون کئم
 دئيرله ده جک؟» ^۴ آما باخاندا، داشی بئر يانا
 دئيرلنمئش گؤردولر. او داش چوخ بؤيوک بئر
 داش ائدی. ^۵ مقبره يه گئردئلر و صاغ طرفده

اوتوردى. ۲۰ شاگئردلر ده گدئب، تارينين سۆزونى هر يرده اعلان اله يئردئلر. رب اولار ائنان ائدى و كلامى آرخادان گلن مؤجوزهلر ائنان تصدئق اله يئردى.

دئلر ائنان دانيشاجاقلار. ۱۸ ائلانلارى آللىرى ائنان توتاجاقلار. اؤلدورن زَهَر ده ائچسهلر، اولارا زئيان يئتشمه يه جك. ناخوشلار اوستونه اللرئنى قوياجاقلار و اولار صاغالاجاقلار. ۱۹ رب عئسا اولار ائنان صؤحبت اله يئندن سورا گؤيه قالخدى و تارينين صاغيندا

